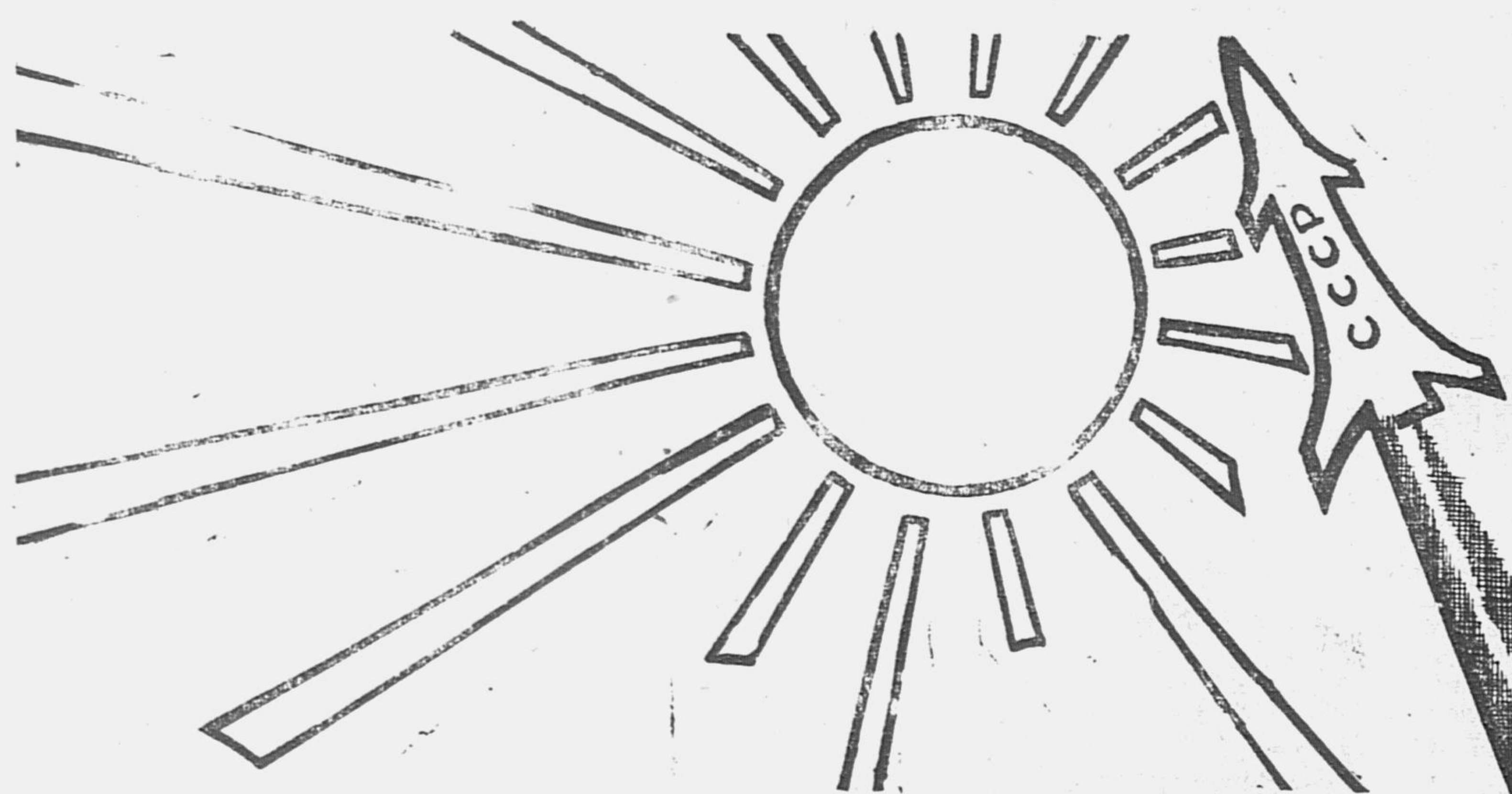

КПСС XXII съезд

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО

СВЕТ *арадувл 1923 шера дехз*

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета а орган
Орган Чечено-Ингушского областного, Грозненского городского комитетов Коммунистической партии Советского Союза и Верховного Совета Чечено-Ингушской АССР

86 (2711) | Ера, 25 октябрь, 1962 ш. | Мах 2 кеп.

Йоккхийча коталоний шу

Шу хьалха укх деношка болх бир Советски Союза Коммунистически парте XXII съездо, коммунизм хьалъерий съездо. Цу съезда исторически лоархIам латт эггара хьалха КПСС Программа, хоадамболлаш а Iилман ларда тIа латташ а йола вай мехка коммунистически общество хьалъяра программа цо тIаэцарах.

КПСС Программа, прожекторо санна сийрдабаьккхаб дерригача дуненна, лаьттан тIа дахача дерригача халкъашта Машар, Къахьегам, ПаргIато, Нийсхо, Вошал, Ираз лургдолча обществага бода шера никъ.

Ший XXII съезде парте аьлар: керттерча даькъе ткъаь шера коммунистически общество хьалъергья вай. Из да вай ханара советски нах коммунизме бахаргба яхилга.

Коммунизм хьалъяра цун материально-технически база хьалъелга, коммунистически общественни отношенеш котйоахилга, керда саг хьалкхевелга Iалашде деза. Иштта да чIоагIа шоайла дувзаденна а долаш дола керттера кхо декхар.

Исторически XXII съезд хинна цхьа шу дизад, коммунизмага бахьа безача наькъа ткъоалагIа дакъа да из. Ма дукха хIамаш да-кха цу кIеззигача хана советски наха карагIдаьннараш. ЦIаккха а диццала йиш йоацаш, карагIдаьннача хIамашка хьежача итт шераашта нийсса долаш шу дар из. XXII съездо белгалъяьха парте планаш толамца кхоачашъеш дола шу дар.

Iалаьмате сиха дегIайоагIа промышленность, толамца кхоачашъеш латт семилетка заданеш. ЧIоаггIа къахьийгад юрта боахам дегIабоалабеш, мехка маэшша юртбоахама продукташ хилийтара. Керда доккхий толамаш даьхад советски Iилмаи техникои. «Космически вежараша» коммунисташа Николаевеи Поповичеи шоаш яьча полетаца космос караерзаяра керда зама хьайийлай.

Дика къахьийгад укх шера промышленноста, транспорта, гIишлоний болхлошеи инженерно-технически болхлошеи, колхозхошеи совхозий болхлошеи, Iилмаи культураи болхлоша вай республике а. Валови продукци арахецара 9 бетта план 103,6 процент кхоачашъяьй промышленносто, планал совгIа итташ эзараш тоннашца лоархIам болаш мехкдаьтта, итташ миллионаш кубометраш газ, дукхха кхыйола продукци еннай Даьхенна.

КПСС ЦК март бетта хиннача Пленума решенеш кхоачаш а еш, дIахо дегIадоаладаьд республикерча колхозашкеи совхозашкеи лаьттанцареи хьайбашкареи продукташ иоахилга, соахкарчул дукхагIа дехкад паччахьалкхенга ялат, дулх, тха, фуаш.

Из ишта дале а республика халкъа боахама ерригача участкашка болх дика а латт, кхоачамбоацараш да а дац аьлча ниса хургдацар. Коммунизм хьалъяро дIадех ерригача производственни торонех нийса а бакъахьарча тайпара а пайда эцилга, техникаи материалийи бокъонца хьурмат дар, къахьегама овсарле лакхъяр, продукцега дIадодар лохдар. Цхьаоакъда, цхьаиолча предприятешка бокъонца болх бойтац производственни мощносташка, болх ца беш дукха ханаш йоах оборудоване, дукхха рузкъаш зехьа доаду, иолаш иолча торонех кIезига пайда эц къахьегама овсарле лакхъярai, продукцега дIадодар лохдараи. Дукхха. предприятеши стройкаши я республике кварталагара кварталага шоай заданеш кхоачаш ца еш а паччахьалкхенна дикка зенаш деш а. Укх шера а 43 предприятия 9 бетта план кхоачаш ца еш, 3,6 миллион сома маьха продукци йисай цар паччахьалкхенна дIа ца луш. План кхоачаш ца яьча предприятешта юкъе я совнархоза дахчан хIамаш еча промышленноста управленера 4 предприяти, кхачан промышленноста управленена чуйоагIа ялх предприяти, леспромхоза предприятеш, иштта кхыяраш.

Къаьстта эсала лел гIулакх гIишлош хьалъеча. Министрий Совета а совнархоза а чуйоагIача гIишлошъеча организацеша 1962 шера план кхоачашъяра эша кийчо яьяц. Цудухьа ерригача республике 9 бетта капитальни вложенешта хьахийцача ахчах 79 процент мара дIадахийтадац.

ГIишлошъечар доккхий кхоачамбоацараш да къахьегам вотIехьбаккхар, механизмех бокъонца пайда ца эцар, кадраш хувцар, иштта кхыдараш. Уж кхоачамбоацараш сихха дIадаха деза балха юкъера.

Вай республикерча юрта боахама къахьегамхоша дикка дакъа лоац материально-технически база хьалъяра. Цхьабакъда, дукххача боахамашеи районашеи шоаш тIайийца декхараш кхоачашдац. ЧIоагIа во латт паччахьалкхенга дулх доккхара гIулакх Грозненски территориальни управлене чудоагIача дукххача боахамашка. Дукхха боахамаш да паччахьалкхенга шура йохкара план кхоачаш ца еш а. Къаьстта ледара да из гIулакх Грозненскии Урус-Мартанеи районашкарча боахамашка, тIехьбисаб цу гIулакха Курчалойи Ножай-Юртеи районашкара хьайбаш леладераш, Шаьлеи Сунженскии районашкара цхьадола боахамаш. Доккхий кхоачамбоацараш да хьайбай боахамашка Iана кийчо яра гIулакха а. ХIанз а кхоачам хиллал гIожа а моша а доакъар кийчдаьдац республикерча боахамаша, массанахьа а йIоахъяь яьннаяц Iай доахан чудохкаргдола моттигаш. Из Iалаьмате лертIа доацаш гIулакх да. Колхозий, совхозий, территориальни управленей, районий кулгалхой декхар да сихха оарцагIа а баьнна эшаш дола доакъар кийчдар, коартолаш, баьца дааpaш, чуэцанза йиса хьажкIаш ха талхале чуэцар, зябь ахар, хьайбашта Iа даккха моттиг кийчъяр.

Фабрикашка, заводашка, промыслашка, гIишлошъеча организацешка, колхозашка, совхозашка балхаш деш болча къахьегамхоша хьаю коммунизма материально-технически база. Парте боацараашта уллув къахьегаш ба коммунисташ а. Партийни организацеш, беррига коммунисташ декхарийла ба шоай еррига уйла наьха коммунистически сакхетам лакхбара, царна къахьегам безалургбола гIулакх вIаштIехьдаккхара, хIара болхлочои, колхозхочои ший къахьегама сий лорадергдолаш царна кхетам балара тIаяхийта.

Беррига низ — коммунизма материально-технически база хьалъяра!

МОСКВА ТАХАН

ЦIе майда.
В. Егоровен А. Коньковен сурт.

ТАСС фотохроника.

Варшавски Договора мехкий ВIашагIкхийттача Герзашцарча Низий штабе

Хьа махарра, американски правительства леладеча провокационни гIулакхашцеи американски военщина агрессивни уйлашцеи дийзза Варшавски Договора мехкий ВIашагIкхийттача Герзашцарча Низий главнокомандующе Советски Союза маршала А. А. Гречко 1962-ча шера 23-ча октябре Варшавски Договора мехкий эскарий викалаш бола эпсараш вIашагIа а теха, ВIашагIкхийттача Герзашцарча Низашта чубоагIача бIуна а флотий а тIема кийчо лакхъяра де деза дукхха гIулакхаш чакхдахара хьакъехьа указанеш еннай.

1961—1962

Йохае США империалистически гIозарий агрессивни уйлаш

Советски правительства заявлени

22-ча октябре саррахьа США президента Кеннеде дIакхайкадир, Кубе дIауха деррига кемаш лувца а лувца, чу а хьежа, американски Iаьдалашта тIагIортама оамалехьа хеталуш дола герзаш тIадола кемаш дIа а ма ахийта, аьнна, приказ деннад ше США тIема-форда флотага, аьнна. Иштта приказ деннад хаддaнзеи чIоаггIеи Кубага бIаргкхоабаш хила аьнна а. Цу тайппара, мадарра аьлча США правительствас форда блокада оттаю Куба Республикана. Цунца цхьана дIадоладаьд Куба территоре тIа уллача Гуантанамо яхача американски базе американски керда бIу боссабелга а, хIаьта США герзашцара низаш тIема кийчдеш а да.

Шоаш моргаш кхы хиланза дола агрессивни гIулакхаш, ВIашагIкхийттача Штатий къамий кхерамзленна кхерам эттаб Куба оагIонгахьара, яхача хабарашца бехказа даха гIерт президент.

США-с Куба Республикаца лелаю политика машара гIулакха чIоаггIа кхераме хилар дерригача мехкий правительствашта а дунен общественностана а цкъа мо дукххаза а кертагIа даьхад Советски правительствас. США президента заявлене тешал ду суверенни йола паччахьалкхе, ВIашагIкхийттача Къамий Организаце член, садикъа е гIерташ американски империалистически гIозараша ца деш цхьаккха а хIама дуташ ца хилара. Уж кийчаба цу гIулакха дуне тIема катастрофана чукхосса а. Дерригача мехкашкара халкъаш къаьгга дика кхетадеш хила деза, из тайпа авантюра ярца Америка ВIашагIкхийттача Штаташа дунен термоядерни тIом хьоабара новкъа гIа боаккхаш хилар. Паччахьалкхений леладе йиш ярий дунен халкъашта юкъера боарамаш а ВIашагIкхийттача Къамий Организаце принципаш а эггара эхь доацашагIча тайпара телха а еш, США ший бокъо лерхI, хIаьта из дIа а кхайкадаьд, мукъача фордаш тIа кхыча паччахьалкхений кемаш лувца, вешта аьлча, форда тIа гIаьрал леладе.

США империалистически гIозараш Кубана хьалхадаккха гIерт цо малагIа политика лелае еза, цо ший цIагIа малагIа порядкаш оттае еза, ший мохк тIемах лорабара цунга хила деза герзаш малагIаш да. Цхьабакъда, малав кхыча мехкийи халкъийи доал бе долла ВIашагIкхийттача Штаташта бокъо еннар? Шоашта хеттача тайпара а ца къестадеш, шоай паччахьалкхен чура гIулакхаш США-на ловчча тайпара къестаде дезаш хIана хул кубинцаш? Куба кубински халкъа я, алхха из мара дац ший кхела да хила йищ йолаш дар.

ООН-а Уставах дерригача мехкий, доккхачар а зIамигачар а, бокъо я шоай вахар шоашта хеттача тайпара хьаде, шоай кхерамзле Iалашъяра шоашта динза даргдац аьнна хетар де, кортамукъалеи шоай лоIаме хилари шоашкара дIадаккха гIерта агрессивни низаш юхатоха. Из теркал ца дар — ООН-а лард йохаяр, дунен халкъашта юкъерча практике акха законаш леладар, цIаккха а ца хадаш довнаши тIемаши хьалхьедар.

Укх кхерамерча хана Советски правительства ший декхар лерхI США правительство цIенхаштта дIакхетаяр, президента Кеннеде кхайкадаь гIулакхаш чакхдахарца дуненна хьалхашка цо шийна боккха бехктокхам тIаэцаш хилар, цо леладер хьаькъале доаца цIерацара ловзар хилар цунна кертагIа даккхар.

США кулгалхой тIеххьара а кхетаде декхарийла ба хIанзара ха геттара кхыча бесса йолга. ХIанз алхха хьаькъалах тувлабенна нах мара гIертаргбац «низа позице тIара» политика лелае, алхха иштарча наьха мара тарлургдац цу политика шоай аьттув боаккхарг ма бий, кхыча паччахьалкхенех шоай порядкаш дIахьоарчае вIаштIехьдарг ма дий аьнна хета. Нагахьа санна хьалхагIа тIема гIулакхашта эггара низ болашагIа йола паччахьалкхе шийха лархIа йиш йолаш США хиннаяле, хIанз ишта ала цхьаккха а кIийле яц. Халкъашта шоай бахар шоашта ловчча тайпара хьадара тIехьа латташ кхы низ ба хIанз дунен тIа, цул кIезигагIа а боацаш. ХьалхагIа цIаккха а ца хиннача тайпара, сих ца луши хьаькъалеи хила, герзаш ца эгадейта декхарийла ба хIанз паччахьалкхен деятелаш.

Советски правительствас кхы цIаькха а бакъду Советски Союзагара деррига герз агрессорех лорабалара гIулакх деш долга а хургдолга а. ХIанз ду-

(ДIахододар 4-ча оагIо тIа).

СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ

США правительства леладеча провокационни гIулакхашцеи американски герзашцарча низий агрессивни уйлашцеи дийзза 1962-ча шера 23-ча октябре Кремле Советски правительствас Советски Союза маршалга новкъостага Р. Я. МАЛИНОВСКЕГА Герзашцарча Низий тIема кийчо чIоагIъяра даькъе даьча гIулакхий хьакъехьа ла а дийгIар, хIаьта оборона министра яла йоаггIаш йола указанеш а еннай, цу даькъе къаьстта распоряжени хиллалца:

1. Стратегически маIан долча ракетни бIуца, мехка противовоздушни оборона бIуца, хи кIалхарча флоте гIулакх ду ханна боккхагIа бола нах Советски Эскарцара мукъабалийтар соцаде.

2. Отпускаш телга ерригача лични составана соцаде.

3. Дерригача бIунашка тIема кийчои фелали лакхъе.

ПАРТЕ ХЬАЛХЛЕНЦА—МАЙРРА

☆ ☆

КХЕТАМЦА ВIАШИ ТАРБЕ ОРГАНИЗАТОРСКИИ ИДЕОЛОГИЧЕСКИИ БОЛХ

Б. ГАБИСОВ,
КПСС Нохч-ГIалгIай обкома секретарь

КПСС XXII съезда решенешца, парте кердача Программаца кийч а бенна, дерригача советски халкъаца цхьана чуйнна къа а хьегаш коммунизм хьалъяра сийлахь-йоккха программа кхоачашъеш боахк Нохч-ГIалгIайчен къахьегамхой. Кердача общества материально-технически база хьалъелга сихдара шоай берриго низ, хьаькъал, талант дIалуш ба уж.

Доаккхаш дола мехкдаьтта, ялат, дулх, шура хадданза алсамдахара, керда саг хьалкхевара шийха беркат а доалаш бола политико - кхетама болх нахаца шерра лелабанза барг ца хилара хьисап а деш лелабу республика партийни организаце ший практически болх.

Мишта хур-хьогI из коммунистически общества саг, яхаш, хетта дезаш дац вай, из хIанзехьа а вайна юкъе вахаш, къахьегаш ва.

Идеологически болхлой, ерригача партийни организацей декхар да коммунистически кхетамца нах хьалкхебара болх мамогга чIоагIбелга, лаккхара идеалаши тIакхувраши а долаш, къахьегамцара гIулакхаш сакхетаме леладеш, шоай гражданскигі декхар нийса кхетадеш берригa советски нах хьалкхебелга.

Геттара боккха лоархIам болаш да, мишта а малагIча оагIорахьа а вай общество дегIаух, вай сенна тIакхув, сихагIа а эггара тешамегIа а цу лийрхIачоа дIатIа мишта кхоачаргда ховш а кIоаргга кхетадеш а хIара советски саг хулга.

Коммунизм хьалъерех даллanза даргдоаца гIулакх да керттера де лерхIар къаьгга кхетадеш, из кхоачашдара хадданза тIакхувш, дикадар вочох хьакъоастаде ховш хулга.

Алхха цхьа шу мара даьннадац парте XXII исторически съезд хинна. Экономика, Iилман, культура, быта массе доакъошка а Iалаьмате доккхий хIамаш карагIдаьннад цу шера вай Даьхенна.

Берригача советски мехкаца цхьана бIубенна гIа а боаккхаш хьалхашкахьа йода вай Нохч-ГIалгIайче а. Еррига республика хьаийца аьлча, 1962-ча шера 9 бетта промышленни производства паччахьалкхен план 103,6 процент кхоачашъяьй, хIаьта арахийца промышленни продукци 14 процент дукхагIа я 1961-ча шера цу юкъагIа хийца хинначул. Дикка толамаш даьхад юрта боахамерча къахьегамхоша а. Дика камаьхал а йоалаш кхоачашъяьй паччахьалкхенга фийг бола ялати хьажкIаши йохкара план, дика толамаш даьхад юрташкарча къахьегамхоша дулх, фуаш, тха даккхара даькъе а.

Башха-дикача вай мехкдаьттахоша, химикаша, машинашъераша, кхашкара балхаш дераша, хьайбаш леладераша даьха производственни толамаш — из да партийни организацеша баьча боккхача организаторскии кхетамеи балхах хьахиннар.

Вахаро хьахьувкх предприятей, колхозий, совхозий кулгалхоша юкъарчал доаццаш политико - кхетама болх лелабеча, цу балха тIехь цар шоаш дакъа лоацача, уж нахаца дагабувлача моттигашка наьха хьаькъал массаза лакха хулга, къахьегама дисциплина чIоагIа хулга, тIехдаьнна харцахьара хIама нагахьа ца хулга. Дика бувза а ховш организаторски болх идеологически балхаца бувзаш лелабара масалаш дукха да, цхьабакъда, вай царех цхьадараш дувцаргда.

ЛархIа а йоагIаш республика дикагIа йолча предприятеех лоархIаш я Центральни ремонтно-механически завод. Тоъал ха я цун коллектив коммунистически къахьегама коллектив яха сий дола цIи лелаеш йола. Из коллектив белгалйоаккхаш хIамаш да производство дика вIаштIехьъяьккха хилар, болх ритмично беш хилар, къахьегамхой дисциплина лакха хилар. Завода администрацеи партийни организацеи оагIонгахьара организаторскии кхетамеи болх геттара дика вIаши тарбеш лелабара къаьгга хьоккам луш я ЦРМЗ.

Курчалой районера Ленина цIерах колхоз моллагIа санна колхоз мара яц. Районерча кхыдолча боахамашкара дараш санна хьалаш да цу артела боахамера дараш а, цхьабакъда. укхаза дикагIа оттабаьб организаторскии идеологическии болх. Алхха общественни боахам дегIабоалабара йоакхо яь Iеш вац колхоза председатель коммунист нов. Муслуев, сага дега тIа кхача, Iовежар хьаллаца, цун дог ураоттаде, эшаш моттиг хуле материальни гIо де а ховш саг ва из. Каст-каста артела къахьегамхошта докладаш еш, царца беседаш еш хул нов. Муслуев ше. Цудухьа шоай председатела сий даь ца Iеш, из чIоагIа везаш а ба колхозхой.

Сихха тоалуш боагIа Ленина цIерахча колхоза боахам, районе дикагIа бола боахам ба из, шерагара шерага алсамдувл цо доаккхаш дола ялат, дулх, лаьттах а хьайбашкара а йоала кхыйола продукци. Укх шерре а ка бола ялаташ, хьажкIаш дика хьувкъа а яь, паччахьалкхенга уж йохкара план дикка тIеххоачашъяьй колхозо.

Цхьабакъда, организаторскии кхетамеи болх вIаши бувзам болаш лелабара даькъе дикка хIамаш карагIдаьннадале а, партийни организацеша, къаьстта а юрташкарчар, хIанз а идеологически балха еррига средстваш ледара тIаерзаяьй колхозхойи совхозий болхлойи къахьегама хьинар лакхдара.

Цхьайолча партийни организацей, предприятей, колхозий, совхозий кулгалхоша диццалийтад, идеологически болх ца хилча организаторски болх чулоацам боацаши организаторски болх ца хилча идеологически болх пайда хьа ца боалаши хулга. Идеологическии организаторскии болх вIаши бувзабенна хила безара хьакъехьара из лоархIамера принцип йицъялийтар тIехьале во йолаш хул.

Дуккха тайп-тайпара доакъош долаш боахам ба Ачхой-Мартана района «Лермонтовский» совхоза бар. Шийна тIалатта декхараш кхоачашдара даькъе шерра-шера тIехьаюс из совхоз, продукцега дIабода мах дукха ба, алапена фондал тIех расходаш ю. Мадарра аьлча, шийга дIадодар меттаоттадеш бац совхоза боахам. Совхоза директора нов. Широковеи парторганизаце секретара нов. Каимовеи дергда шоаш яхаш хабараш-м хьашт мелд а дувц, цхьабакъда, совхоза коллективаца бокъонца кхетама болх бац, социалистически яхье хьалхле шоашка лаьцаяц коммунисташа. Идеологически болх чIоагIа тесса битаб укхаза.

«Парте Куйбышевски обкома идеологически балха деча кулгалах» КПСС ЦК хIанз дукха ха йоаццаш тIаийцача соцам тIа юха а белгалдаьккхад, парте ерригача организацей эггара лоархIамегIарчарех цхьа декхар да из болх кхы дIахо а чIоагIбар, шийха дукхагIа беркат хьадоалаш из хулийтилга, аьнна. ХIара кулгалхочун, хIара коммуниста декхар да наха юкъе хулга, царна эшар, лазар фуд ховш хулга, йоаккхача хIамилга тIакхувраш, болх бе ца ловраш, тIехьайнса уйлаш лелаераш хоадамболлаш юхатохилга.

Республикерча идеологически балха эггара тIехьадусаш дола дакъа да дына духьалара пропаганда. Из болх тоабелга парте областной комитето дуккказа кертагIа даьха доллашехьа а, хIанз а цу даькъе дукха эргадаьнна хIама дац. ХIаьта цхьайола районаш дына духьалара пропаганда кIаьдъяра тенденци лелаеш, дына духьала принципиальнии хоадамболлаши къовсам лелабелга тIа ца эца гIерташ, дынаца таръяла гIерташ я. Дына духьаларча пропаганда дешаш духхьала увттадаро нах «эгIазбугаргба» яха уйла кхайкаеш ба Урус-Мартана района цхьабола болхлой. Из уйла хьал а лоацаш, районни культура ЦIен директор волча Бакриева кхайкадаьд, нагахьа санна дына духьаларча темаех сайренаш хургья, яхаш, оаха объявленеш хьалъетте, тIаккха-м культура ЦIагIа чу ца ахарал совнагIа, цунна юхе гIолла а тIех ца бувлаш совцаргба нах, аьнна(?!)

ЧIоаггIа гIалат хургдар, нагахьа санна лаккхара коммунистически кхетам болаш нах хьалкхебелга ши-шегIа хургда аьнна хийтача. ЦIаькха а цIаькха а ях вай из ишта доацилга, моллагIа тайпа болх беш уж бале а, нахаца хIара денна, кIоаргга хьисап а деш кхетама болх лелабе беза.

Вай хьинари дега гIозали духдувла низ бола идейни хьаст ба КПСС XXII съезда решенеш, парте сийлахь-йоккха Программа. Уж исторически документаш кIоаргга дIадовзийтилга партийни организацей эггара лоархIамегIара декхар да хIанз а.

Организаторскии идеологически болх бувза а ховш вIаши бувзаш лелабара тIа а кхувш, партийни организацеш декхарийла я партийни дешара, лекционни пропагандана, багагIа еча а гойтара а агитацена, идеологически учрежденийи творчески цхьоагIонийи балха, радио, телевиденена, кепа йоазонна шоаш деш дола кулгал тоаделга. ХIара сага дега тIа кхоачаш бе беза политически болх. Шоаш пайдана хилар практике гучадаьнна йолча наха юкъе беча балха массе формах шерра пайда эца беза, цу даькъе кIиранденошкарча дешарах, хаттарийи жопийи сайренех, агитаторий цIенош, массаза а болх беш йола агитпункташ вIаштIехьъяхарах. Бетта цкъа мукъагIа а къахьегамхошта политически доклад е еза хIара кулгалхочо.

Шерра организаторскии кхетамеи болх боаржабе беза колхозаш вIашагIйохкара ветерана Н. Г. Загладай статьяна гонахьа. Закона низаца цхьана, обществага уж харц а байташ, чIоагIбе беза тунеядцашта, жуликашта, хулиганашта, кхааш ийдерашта духьалара къовсам. ТIагIертагIа лелае еза Iилманатеистически пропаганда.

Областной партийни организаце укх гарггарча хана эггара лоархIамегIареи тIехьадаха йиш йоацеи декхараш да **промышленноста даькъе:** семилетка диълагIча шера тIаийца социалистически декхараш хIара предприяте дувцилга йоаццаш кхоачашделга, Iан хана балхаш дара предприятеш дика кийчъелга. **Юрта боахама даькъе** керттера уйла тIаяхийта еза шекара свеклаи коартолаши толамца чуийца яхара, гурахьа дув ялаташ дIадера, зяьб ахара, доакъар кийчдара, хьайбаш Iангара дахара еча кийчонна.

Цхьаккха шеко яц, организаторскии идеологическии болх лелабе а ховш лелабаро, вIаши дика бувзам болаш из лелабаро республика къахьегамхошка торо хулийтаргхилар 1962-гIа шу чакхдоаллаш республикана хьалхашка латта декхараш толамца кхоачашде.

КПСС XXII съезд хьайийла шу дизача денна доккхийча совгIаташца накъа баьхкаб нефтемаслозавода 16-ча установка технологаш. Ийс бетта план 103,2 процент кхоачашъяьй. Ди тIехьа къахьегама овсарле лакхйоаккхаш дика къахьегаш я установка коллектив. Арахецача продуктай мах лохбарах вIаштIехьдаьннад паччахьалкхенна ши эзар сом кходе. Шоаш установка капитальни ремонт еча хана къаьстта дика къахьийгар цар.

16-ча установка технологаша яь рационализаторски предложенеш балха юкъеяхьаро дикка лакхъяьй къахьегама овсарле. Температурни режим хийца парни растворитель IотоIаеш еннача рационализаторски предложене паччахьалкхенна 50 эзар сом кходаьд. ХIанзле еннача 15 рационализаторски предложене 80 эзар сом кходаьд.

Установкана капитальни ремонт дика ярах къаьстта дика лел хIанз цун болх, Октябра 15 денна план 108,9 процент кхоачашъяьй цун коллективо. Дика къахьегарца белгалъяьннай воккхагIа волча оператора И. Марушко кулгалду смена. Шийнорма 110—112 процент кхоачашъю смена.

Хьинаре къа а хьегаш общественни вахара юкъе дакъа а лоацаш коммунистически къахьегама сийлен цIи яккхара къовсам лоаттабу установка болхлоша. Шоай подшефни № 35 йолча школана а доккха новкъостал даьд цар. Коллектив барт тайна, цхьоагIо йолаш хилийтара дукха къахьийгад установка начальника А. И. Шаламова, партийни организаце секретара Н. А. Дзебашвиле. Цу коллективе къахьегаш ва н. Заглада статья тIа дувцар вай республике эггара хьалха хьаллаьца И. Белозеров.

В. ЗАХАРЧЕНКО,
нефтемаслозавода партбюро секретарь.

СУРТА ТIА: № 16 йолча установка коллектив.

В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

НОХЧ-ГIАЛГIАЙЧЕН КЪАХЬЕГАМХОШТА УКХ ШЕРА 9 БЕТТА:

71,5 ЭЗАР КВАДРАТНИ МЕТР ЧУIЕ ЦIЕНОШ ХЬАЛ А ДАЬ ДIАДЕННАД.

176 952 ЭЗАР СОМА МАЬХА ПРОМЫШЛЕННИИ КХАЧАНИ ТОВАРАШ ДЕХКАД.

САЛОIАЧА ЦIЕНОШКА САЛОIАШ ХИННАВ 9 556 САГ, САНАТОРЕШКА—4 769 САГ, ТУРИЗМЕ — 650 САГ, ПИОНЕРИЙ ЛАГЕРАШКА — 12 855 САГ, ИШТТА КХЫ А.

22 МИЛЛИОН СОМАЛ ДУКХАГIА АХЧА ДЕННАД ПОСОБЕШ ИЙДЕЧАРНА.

Къахьегамца чIоагIлу доттагIал

Бийсан Карабулака юхе гIолла тIехвоалачоа бIаргагу сийрдадаьнна доага алаш. Из я оаха мехкдаьтта доаха моттиг. Дикка балхаш даьд Карабулакерча бурув деттараша парте XXII съезда соцамаш кхоачашдеш.

Шера йола программа 6-ча октябре тIеххоачашъяьй, аьнна Даьхенга хоам баьб тха бурув деттача бригада коллективо. Тайп-тайпара кIоаргал долаш 5300 метр бурув техад. ХIанз Октябра сийна кIоарга бурув тохаргда аьнна оахой денна дош гIулакхаца кхоачашде гIерт тхо.

Мишта вIаштIехьдоал тха заданеш тIеххоачашъе? Цхьаккха къайле яц. Махулла хьалхле лелаерий опыт тхоай балха юкъекхахьа гIерт тхо, Топпара раствор кийчъю машин во болх беш хилар бахьан долаш ха зехьа дIаухар, къахьегам юхабеттар. Бурув деттара конторерча инженераша уйла йир цу гIулакха. Шоай говзал тIаяхийта эргаьккхар из нн. Куксовеи Кулявцевеи. Цар оттаьча чертежаца тоайир оаха тхоай гидромешалка а. ХIанз дукха пайда лу тхона цу чоалхане йоацача машино, шозза кIезигъяьй балха ха.

Цхьаболча кулгалхоша, къайле йоацаш да из, безам боаццаш тIаэц керда техника. Оаха из дац. Сихха цунга болх байта хьож тхо. Цхьаши бутт хьалха тхоай балха юкъе тайп-тайпара машинаш йоалаяьй оаха. Царех я «МСТ-2» яха спускоподъемни кран, пневматически хьисапе бурув детта дIоагIа, кхыйола механизмаш. Юстараяккхац оаха къаьна техника а. Боккха пайда лу тхона болх кердача технологеца вIаштIехьбаккхаро а. Буровой скважина чу Iочуеттача растворах кIира етта доладеннад тхо укх тIеххьарча хана. Цу гIулакхо а ший беркат лу.

ХIаьта а къахьегама керте латтараш нах ба. Уж шоай декхар довзаш, говзал лакхъеш, балхаца безам болаш ца хуле доаггIача тайпара тоалургдац коллектива вахар.

ХIара къахьегамхо ший болхлочун сий лакха лоаттадеш хила веза. Цхьавар хул, цхьан-шин бетта болх а бийя, кхыча моттиге дIаводаш. Цу тайпарча наха къахьегама дисциплина телхаю, коллектива сий дац. Тха бригаде бац дIа-хьа удараш. Каст-каста гул а лийя беседаш ю оаха болхлощца цу хьакъехьа, къоначарна хьехар ду. Цу гIулакхо чIоагIбу тха коллектива юкъера барт, къахьегама дукхагIа безам тIабохийт.

Дуккхача къамех нах ба тха бригаде болх беш. Цхьан цIен дезал санна шоайла Iимерза ба уж. Цхьанне шоллагIчоа новкъостал ду. Гиреев Шабазгири, Ажигов Исраил (хIанз бурильщика помощникаш) тха бригаде боагIача хана мехкдаьттахой говзал йолаш бацар. Бакъда, коллективо гIо дир царна из болх Iомабе. Дукха ха ялалехьа сага новкъостал доацаш шоаш бе болабелар уж из болх. ХIанз къахьегама декхараш дуккха тIеххоачашду цар, балха тIа гIалат бувлац. Пугоев Суламбик хIанз бурильщик ва. Цар баркал оал шоаш болх бе Iомабаьча Горлов Григорена, Полухин Николайна, Кострикин Владимира, кхычарна.

Дика хет сона се цу коллектива юкъе болх беш волаш, барт тайна а беркате а оахош къахьегаш. ХIара сахьата кIоарглу бурув, бIаьш тоннаш мехкдаьтта лаьтта кIалхара хьалтIадоах.

А. ПАНФИЛОВ,
Карабулакерча бурув деттача контора мастер.

КЕРДА ХЬАЛЪЕЧА ФАБРИКЕ

Кавказе эггара йоккхагIчарех йолча «Электроинструмент» яхача завода юххе, Наьсарен-Вокзале хьалъеш латт трикотажни барзкъаш ду керда фабрика. 280 эзар квадратни метр майда дIа а лоацаш йоккха фабрика я из. 100 метр мара фабрикана гаьна боацаш технически хина Iам хьалбаь йистебоалаш латт.

Фабрике хьадергдараш керттерча даькъа маIача наьха а кхалнаьха а чухнахьа дувхаду барзкъаш, спортивни а берий а барзкъаш, тIехнахьа дувхаду дайга барзкъаш да. Хьийзача хьаьса гатах хьадергда уж барзкъаш. Ший структурага диллача, кхаь даькъа екъалуш я фабрика производство: хьоаса хьувзар, барзкъаш дахар-тегар, басардар. Балха дикагIа аьттув хургболчча тайпара Iойохк хьоаса хьувзача, барзкъаш доахача-тегача, басар деча производства цехаш.

Транспортнии мухьаш доттара-доассадареи балхашта механизаци е лерхI. Дуккха а механизированни транспортни средстваш хургья фабрике автоматически управлени а йолаш: электропоездаш, тIагIолла аьшкасаьрга наькъашка лела конвейераш, ленточни транспортераш, аккумуляторни погрузчикаш, иштта кхыяраш.

ТIеххьара араьннача дикагIа йолча машинашца дергда искусственнии синтетическии хьоасах, капронах гата хьадара, хьоаса хьувзара балхаш. Барзкъаш тегаш йолча производстве 18 конвейер хургья. ХIанзлехьа а хьакхаьча шийтта тайпара 469 барзкъаш тега машин я. Басар ду производство шин цехах латташ хургья: басар деча цехахи докъа а даь уж арахецача цехахи. Эггара дикагIа йола оборудовани хургья цехашка. Цигарча балхашта а йизза автоматизации механизации ергья.

Фабрика цIеной производственни дакъа цхьа этаж йолаш хургда. Технологически процессаш поточни хургйолаш а санитарни хьалашта маьшшареи цIерах кхерам хургбоацаши дIанийсъергья цу чу цехаш. Хьалдеш латт ши этаж йола административно-бытовой цIенош.

ЦIеной производственни даькъа хьатIа а отташ хургда трансформаторни подстанцей гIирсаш.

Наха мела а производственни балхашта эша а хий чудилла даьннад, канализаци йистеяьннай. Фабрика административно-бытовой цIеной хьалхарча этажа пенаш хьалдетта даьннад.

Ши эзар совгIа саг хургва хьалъяь яьнначул тIехьагIа фабрике болх беш.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 45 шу дизаргарча КПСС ЦК тIахьехамашта жоп а луш, фабрика хьалъяра балхаш сихдаьд хIанз совнархоза СМУ-11 гIишлошъераша. Цар дош деннад ер шу чакхдалалехьа бытовой помещеней пенаш хьалдетта йистедаха, технически хина Iам хьалбаьбаккха, керттера производственни корпус хьалъяра даькъе а дикка балхаш де.

Кастта йоккха промышленни район хургья Наьсарен-Вокзалех.

А. КОДЗОЕВ,
Наьсарен-Вокзале хьалъеча трикотажни фабрика директор.

Толамий шу

Тха интервью

Шу даьннад КПСС XXII исторически съезд хинна. Доккхий хувцамаш хиннад цу лоаццача хана хIара боахаме. предприяте, организаце. Толамца кхоачашъеш латт вай мехка коммунизм хьалъяра Программа. Коммунистически ткъаьшерен хьалхарча шера фу карагIдаьннад шоана, аьнна, хаттараш дир оаха цхьаболча новаторашкеи организацешкеи. Лохехьа кепа тох жопаш.

Р. БАГАЛОВА,
«Терский» совхоза доярка.

«Юрта боахаме чоалхане шу да укх шерардар», — чIоагIа нийса аьннад Н. Г. Загладас. Юрта боахам сихха тоабара даькъера парте решенеш чакхйоаха шу да парте XXII съезд хьайийлачул тIехьагIа дIадахар.

Ер диълагIа шу да Наурски района «Терский» совхоза кхоалагIча отделене дояркалла болх беш со йола. Доахан дийтта мадаьлла а Iай доахан чудохкаргдола помещени кийчъе дIаотт тхо. Керда тхов туллаш доахк тхо цу помещенена. Цул совнагIа керда хьалъяьй Iаьсий чудоахкаду моттиг. ХIанзалца санна доахан дийтта ца Iеш, оаха хIанз йоакхо ю царна шортта доакъар хилийтара а.

ДикагIча фух дола доахан дебадар — ишта да хIанз тхона хьалхашка латта лоархIамера декхар. Из декхар кхоачашде доладеннад тхо. ХIанзчул тIехьагIа цхьа шу даьлча оаха хIара Iаттагара 3200 а кхы дукхагIа а килограмм шура йоаккхаргья. Партеи Советски правительстваи чIоагIа йоакхо ю хьайбаш леладерий. Из хьахьокх хьайбай продуктех луш дола маьхаш тIатохаро. Кхы а дикагIа къахьегарца жоп лургда оаха цу йоакхонна.

9 бетта план толамца кхоачаш а яь, шера план кхоачашъяра къахьегаш я хIанз ферма коллектив. ДIабахача 9 бетта хIара Iаттагара 1700 килограмм шура яьккхай аз. Иштта дика толамаш даьхад са новкъосташа дояркаша Симонова Марияс, Лабазанова Маккас, кхычар.

*

Т. ДЖАМАЛАЕВ,
«Джалка» совхоза звеньевой.

Алхха цхьа шу мара даьннадац КПСС XXII съезд хьайийла. Цу шера, дерригача советски халкъо санна, доккхий къахьегама толамаш даьхад тха 4 саг юкъе воагIаш йолча Шаьла района «Джалка» совхоза отделене хьажкIаш кхееча механизированни звенос а. Ерригроссийски социалистически яхьа юкъе а яха 200 гектара тIа дика хьажкIаш хьувкъае дош деннадар тха звенос. Цу гIулакхаоаха ханнахьа чакхдаьхар дерригa балхаш. Дикача къахьегамца къаьстта белгалваьлар звено член тракторист Айдамиров Имран.

Шу йокъал йолаш дена доллашехьа а, дика толам баьккхар оаха. 200 гектар долча лаьттах хIара гектара тIара фуалъяьхача хьажкIий 63,1 центнер яьккхар, дерригa балхаш механизмашца а деш, хьажкIий центнерга дIадодар дуккха чухнахьа даьннад.

ХIанз хьажкIаш чуийца доалаш латт тхо. ХьатIадоагIача шерарча хьувкъамашта лард йоллаш а доахк.

Тха механизированни звено зIамига коллектив ший низ кхо ца беш къахьега а вай мехка коммунизм хьалъяра шийгара доаггIаш дола дакъа лаца а лаьрхIа я.

*

С. МЕРЗИХАНОВА,
«Горец» совхоза тракторист.

Урус-Мартана района «Горец» совхоза 5-ча отделене «МТЗ-5» яхача тракторца болх беш ва со. Эггара хьалха аз чIоагIо йир лоадам боаца хIамаш бахьанце трактор сеца ца латтийта. Эшшача тайпара трактора гIулакхдар бахьан долаш чакхдаьлар са из. Болх йисте мабаьлла а, бокъонца хьажа а хьеже, цIен а йийя, тоха дезача даьтта а техе мара чуводац со. Iурре а сай балха тIа дIаотта мара ца везаш, сарахье а хов сона кхоана сай бе беза болх малагIа ба. Цунах торо хул балха нормаш кхоачаш а тIеххоачаш а е.

Трактор гIетти лелилга, болх ца беш сеца латтилга цIендаь дIадаккхарца, трактор сихагIа лелаярца са вIаштIехьдаьннад шера айса тIаийца декхар 9 бетта кхоачашде а 450 килограмм дизельни даьтта кходе а. 9 бетта кIаьдача оахама 1150 гектара боарам болаш болх баьб аз.

Эггара бехктокхамегIара болх ба хIанз аз дIаболабаьр: гуйран ялаташ дIадувлга. Ханнахьеи дикеи уж дIадувлга — ишта да аз сайна хьалхашка оттадаь декхар. Юрта боахамера дерригa балхаш ханнахьа чакхдахара къовсам лоаттабеш, сай новкъосташта гIо деш, тракторга дикагIа хьожаш хургва со дIахо йодача хана а.

Вай парте XXII съезда решенеш кхоачашъяра кIезига лаьца а айса дакъа лоацаш хиларах дог гIоздаьнна ва со.

Октябрь бетта 20 шу дуз Челябински трубопрокатни завода. Сийлахь-боккха Даьй-мехка тIом лаьттача бирсача шерашка йилла я из, цу хана денз йоккха вай ханара предприяти хиннай цунах. Тайп-тайпарча гIулакхашта йоккхий а зIамига а турбаш хьаю заводе. Водопроводаш, газо-нефтепроводаш ехкаш болчарна дика йовз челябинций дика а тешаме а продукци.

Предприяте курал е йиш яраш нах ба. Сийлахь-боккхача Октябра 45 шу дуэача денга планал совнагIа 18800 тонн турбаш арахеца дош деннадар завода коллективо, хIаьта ше тIаийца декхар хIанз кхоачашдаь йоалаш а латт из.

СУРТА ТIА: трубоэлектросварочни цехе. Низ болча прессаца йоккха диаметр йола турба формехьа ерзаяр.

В. Георгиева сурт.
ТАСС фотохроника.

КОММУНИЗМА НОВКЪА!

☆ ☆ ☆

КПСС XXII СЪЕЗДА ДЕЛЕГАТАША ДУВЦ

Съезда решенеш кхоачашъеш

Шу дIадаьннад керда Программа — коммунизм хьалъяра программа тIайийца парте XXII-гIа исторически съезд хинначул тIехьагIа. Цу съезда делегат хила ираз кхаьчар сога а.

Нохч-ГIалгIайчен берригача къахьегамхошца цхьана парте XXII-ча съезда решенеш кхоачашъеш чIоагIа къахьегаш хиннаб укх шера Надтеречни районера къахьегамхой а. Съезда решенеша ниийсача наькъа тIа баькkхар районерча предприятей, совхозий, ерригача организацей болх.

Съезда решенеша, кердача Программа дегаш ураоттадаь болча Горагорски мехкдаьттахоша, шерра социалистически яхь а йоаржаяь, мехкдаьтта даккхара ворхI шера план 3 шереи 8 беттеи, вешта аьлча 1962 шера 1-ча сентябре кхоачашйир.

Керттера итог сенах латт аьлча, из латт производственникий кадраш ебаш, цар коммунистически сакхетам лакхлуш, царна юкъера коммунистически гIулакхаш тоалуш хиларах. Цу юкъа коммунистически къахьегама коллектив яха сий дола цIи еннай 12 цехаи бригаданеи, хIаьта вож юхейиса бригадаши цехаши из цIи яккхар духьа къовсам лоаттабеш я.

Совхозий къахьегамхоша, парте XXII-ча съездеи КПСС ЦК мартовски Пленумеи решенеш кхоачашъяр духьа къовсам а лоаттабеш, бIаьстан юхьеи аьхкии климатически хьалаш во хиларах тIакхаьча халонаш эша а еш, ялат дика хьувкъадир, болх дика вIаштIехьбаькkха чакхдаькkхар ялаташ чуэцареи паччахьалкхенна дIадалареи гIулакх.

Паччахьалкхенга ялат дохкара план 116 процент кхоачашъяьй, цу даькъе хьажкIаш дIаялара план — 133 процент.

ТолашагIа долча ялата 1442 эзар пунт кхаьчай Даьхенга, царех «Надтеречный» совхозо дIаеннай 803 эзар пунт. Из хул соахка цу ханналца дIаденначул 90 эзар пунт дукхагIа ялат.

Лаьттан культура кхетамца лакхъеш йола полеводийи механизаторийи кадраш хьалкхийнай.

Парте XXII-ча съездо декхар оттадаьд хIара гектара тIара 40—50 центнер йоахаргйолаш ялата хьувкъам лакхбе аьнна. «Надтеречный». «Гвардейский» совхозий дуккхача лаьтташка дIадийнача «Безостая-1» яхача фух долча кIиво хIара гектара тIара 35—45 центнер еннай хIанзле а юккъера лаьрхIача.

1963 шера оттаяьча дIадувча лаьттай структура тIа белгалдаьд горохи свеклаи дикка дукхагIа дIаювлга. Нагахьа санна 1962 шера 200 гектара тIа мара горох дIайийна хиннаеце, 1963 шера 700—800 гектара тIа дIае лаьрхIад из.

Свекла 270 гектар мара ца хиннача, дIаюргья 650 гектара тIа. Цу гIулакхо дикка тоаергья совхозий доахана доакъара база. 1963 шера бIаьстан юхье хIамаш дIа мел юврийолча лаьтта зябь аьха яьннай.

Iалаьмате йоккхий перспективаш гучаювлаш латт района къахьегамхошта. Районе Тирка йисте гIолла доккха канал доаккхаш да, 15 эзар гектар хиллал долча совхозий лаьтташка хий дехка йиш а хургйолаш. ХIанз йолча шин совхозах укх гарггарча 2—3 шера комсаш лелаю 7 совхоз ергья. Комсий бешамаш дегIаахара ниисса чIоагIа дегIаухаргба лаьттанцара а хьайбай а боахам.

Тоъал доккхий толамаш даьхад тха районерча хьайбаш леладераша а. КПСС XXII-гIа съезд хинна шу дузаш цхьайтта эзар совгIа центнер дулх паччахьалкхенна дIаденнад цар. Соахка цу ханналца кхаьчачул 4500 центнер дукхагIа дулх кхаьчад мехкага, хIаьта хьакхий дулх — шозза дукхагIа.

Шера йола паччахьалкхенна тхаи фуаши дIадалара планаш тIеххкхоачашъяьй. Районе де мел дезар деш да шура дIаялара план кхоачашъяра а.

Районни партийни организацеи къахьегамхошеи дIахо йодача хана а шоай деррига низаш оарцагIдоахаргда парте XXII-ча съезда решенеш сийленца кхоачашъяр духьа.

П. КОНОВАЛОВ,
КПСС Надтеречни райкома секретарь.

Ди тIехьа дукхагIа механизаци еш латт республика шурий фермашка. Тоъал ха я Грозненски района № 15 йолча шурий совхоза шоллагIча отделене «елочка» яха доахан детта агрегат оттаяь. «Елочка» оттаялехьа бархI доярка 150 етт бетташ кхо сахьат доаккхаш хиннача, хIанз шин доярка 1,5 сахьата бу из болх. Цунга хьежжа лохденнад шурийга дIадодар.

СУРТА ТIА: доярка Власова Галина «елочкаца» доахан детташ йоалл.

И. Плиева сурт.

Лакха лоаттадергда болхлочун сий

Башха-дика нах ба тха установке болх бераш. Цар даим вIаштIехьдоах производственни планаш кхоачашъелга. Семилетка диълагIча шера задани графикал ши бутт хьалха кхоачашъеш я. Коллектива счета тIа я кхояьча Iанара а электроэнерге а эзараш тоннаш.

Дуккхача къамех бола нах ба тха коллективаца. Установке цхьана къахьег эрсаша, нохчаша, эрмалоша, украинцаша, татараша, хIираша. Уж берригаш а шоайла барт тайна ба, цар массане а цхьатарра къовсам лоаттабу цхьа гIулакх чакхдаккхара тIехьа, коммунизм хьалъяра тIехьа. Къаьстта дика къахьегарца белгалбаьннаб технологаш М. Шаюнов, П. Краюшкин, А. Аликов, Г. Галстян, Н. Кононенко, К. Касумов, кхыбараш. Царех хIаране шоайла новкъостал ду.

Къаьстта дика болх барца белгалдаьлар КПСС XXII-гIа съезд хинначул тIехьагIа дIадаха ер шу. Установка технологаша дика Iомаяьй керда техника. Оборудоване балхах дикагIа кхетар духьа шоай говзалаш лакхъеш ба дуккха болхлой. Тайп-тайпарча дешара заведенешка а партпросвещене системе а дешаш ба нн. Горячев, Корпушин, Реунов, Тарасов, дуккха кхыбараш.

Дешаро технологашта новкъостал ду кхоачамбоацараш дIадахара, кердадараш балха юкъекхахьара. Установка новатораша еннача предложенех оаха хийцар юхедуса шийла крекинг приемника чу дIачутелара болх. Нов. Шаюнова оттаяьча коачал тоIаеш йолча схема новкъостал дир центробежни насосий болх тоабара.

Оборудовани болх бе йолайолийтача хана хало йоацаш вIаштIехьдаланзар гIулакх. Дукха бар кердача процессах ца тешараш, вахтови заданеш кхоачашъяцар. Партгрупперча коммунистий новкъосталца уж уйлаш дIаяха вIаштIехьдаьлар. Партгруппорга нов. Краюшина хаира хьинарера къахьегама коллектив оарцагIъяккха. Дукха ялалехьа массава а тиишар керда схема толашагIа хиларах. ХIанз йоккхача говзалца чакхдоах цар мехкдаьтта, дика продукци арахец.

Ленинградски фрезеровщика нов. Леонова санна, болхлочун сий лакха лоаттаду технологаша. Цхьа бахьан доацаш дац анализ йоацаш болх бара тIехьара болам заводе эггара хьалха цу установкагара болабалар. Юххьанца из дика гIулакх дIадоладаьраш технологаш нн. Кононенко, Аликов, кхыбараш бар.

Продукце дикал лакхъяь тхоаш даьннчул тIехьагIа, оборудоване беча балха циклаш дукхагIа хулийтаргйола наькъаш леха даьлар тхо. Цу гIулакха хIанзле а дика аьттув баьннаб. Хьалхара цикл 45 деннеи бийсаннеи йIаьхъелар тха, графиках 35 дийи бийсеи мара даккха ца дезача. Цул тIехьагIа 65 ден-бус болх бир оаха. ТIаккха 67, 76, 82 ди-бийса а хулаш дIахо бахар болх, хIаьта юххера а 107 денгеи бийсангеи кхаьчар. Иззал бIаьха болх беш цхьаккха а крекинга установка яц Советски Союзе.

КПСС XXII-гIа съезд хинначул тIехьагIа дIадаха шу тхона кхы а белгалдаьннад коммунистически къахьегама коллектив яха цIи оаха яккхарца. ЦаI массанена тIехьа, массава а цхьаннена тIехьа яхача принципах бу оаха болх.

Ю. НОВИКОВ,
Грозненски крекинг-завода № 7-8 йолча установка начальник.

КЕРДАЧА КОТАЛОНАШКА

ХIанз, тха бригадашкеи промыслашкеи Сийлахь-боккхача Октябра 45 шу дизара сийна шерра социалистически яхь яьржача хана, денна хоамаш ух буровикаша, гIишлонхоша, эксплуатационникаша даьхача толамех.

Дукха мехкдаьттеи гази йоалла моттигаш гучаяьхай вай республикерча Карабулака, Ачалкхен, МагIалбика, Iаьлий-Юрта, Хаян-Корта районашка. Сунженскии Терскии довкъашка дIахо даьча тохкамаша хьахьекхар царна кIалха дукха мехкдаьттеи гази доаллаш хилар.

Мехкдаьтта гучадаьннача кердача моттигашкара хIанз оаха доаккха мехкдаьтта ерригача управлене доаккхачох 65 процент да, хIаьта хIара шера из дукхагIа доах 15—30 процент. Мехкдаьттахошка цо йиш хилийтар семилетка планах лаьрхIарашка цIаьккха хьажа а хьежа, 1965 шера кхоачашъе лаьрхIа план 1963 шу долалуш кхоачашъергйола декхараш тIаэца.

Управлене промыслашка дикка кIезигъеннай болх ца беш лаьтта скважинаш. 1961 шера 1 октябрь тIакхоачаш болх ца беш итташ скважинаш яр, хIаьта из бахьан долаш деннеи бийсаннеи дуккха тоннаш мехкдаьтта дусар ца доаккхаш. Чурча кхоачамех пайда эцара хьакъехьа парте XXII-ча съездо яь решенеш кхоачашъеш, Iалаьмате боккха болх баьб капитальни ремонт еча бригадаша: хIанз 42 скважин мара яц болх ца беш. Болх ца беш цхьаккха скважина яц «Горскнефта» НПУ, из дукхагIа карагIдаьннар мастер Горьковой ва, болх ца беча скважинай фонд 3-зза кIезигъеннай «Октябрьнефта» НПУ, цига дика болх беш я опытни инженера нов. Мукьяна кулгалду бригада.

КПСС XXII-гIа съезд хинначул тIехьагIа Iома а яь, дуккха прогрессивни методаш балха юкъейихьай. Эггара дукхагIа лоархIам баьб механизации автоматизации производствана юкъекхахьара. КIоарга насосни скважинай еррига фонд цу юкъагIа диспетчерски телеуправленега яьккхай. Комплексни автоматизаци еш латт мехкдаьтта промыслови объекташта. «Старогрознефта» мехкдаьтта промыслови управлене 1961—1962 шерашка автоматизаци яьй насосни установкана, компрессорни станцена, мехкдаьтта промыслови парка, замерни установкана. Промыслашта автоматизаци яра дукха балхаш ду «Сунжанефта», «Октябрьнефта», «Горскнефта» НПУ.

Скважинашка болх сихагIа болабайта а мехкдаьтта дукхагIа даккха а йиш хулийт лаьттан кIал гIолла дIа-юха кхувла йиш йола турбаш Iочуухийтеи монтажни балхаш дуи сооруженеш балха юкъе хиларо.

Цу гIулакха тIа-тIа дукхагIа юкъекхувл зIамига механизаци яь а автоматически дIоагIашца турбаш хьахьувзаеш а йола керда установкаш. Уж установкаш юкъеяхар бахьан долаш бурув деттача бригадашка йиш я бурув теха скважинаш яьха маяьллинге а вышкаш дIаяха а, хIаьта дIахо цар чура мехкдаьтта хьалдоахача хана деш дола балхаш дIа-юха кхувлача установкай новкъосталца де а. Иштача способо йиш хулийт 10 ди хьалхагIа скважинашка болх болабайта. Турбаш хьалтIаувза скважинашта тIера стационарни гIирсаш хIанз оаха дац цхьа наггахьа йолча хана, агрегаташ тIаяха хала йолча моттигашка мара. Мах баь варгвоацаш экономически чIоагIа пайданера гIулакх да из. Скважинашка сихагIа болх болабайта аьттув баьккха ца Iеш, дIаяха йиш хулийт еррига вышкаши турбаш хьалтIаувза мачташи, хIаьта цу балхага дIаухийташ хиннача турбаех кхычахьа пайда эц.

Мехкдаьттеи гази чакхйоаха йоккха завод хьалъеш латт хIанз Карабулаке, 90 километр йIаьха магистральни нефтепровод юллаш латт МагIалбикера Грозне. Цу гIулакхо сихагIа дегIайоалаергья МагIалбика мехкдаьтта район. Iаьлий-Юрта, Заманкуле, Вознесенске дIаоттаяь йоалаш латт 5 йоккха групповой установка, теплообменни аппараташ оттаеш латт Карабулаке, и. кх. дI.

Мехкдаьтта промышленность дIахо дегIайоалаяра доккха новкъостал ду промыслашкарча къахьегамхоша. Опыт йола мехкдаьтта инженер, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат Плиев Iаддалий Султан керте латтача «Малгобекнефть» яхача мехкдаьтта промыслови управлене беттагара бетта дикагIа бу мехкдаьтта даккхара болх. Цу управлене хIанз дукхагIа лу мехкдаьтта, «Старогрознефта», «Октябрьнефта», «Горскнефта», «Гудермеснефта» НПУ цхьана лаьрхIача лучул.

Цу тайпарча толамаша хьагойт Нохч-ГIалгIайчен мехкдаьттахоша парте XX-ча съездо хьалхашка оттадаь декхараш толамца кхоачашдеш хилар.

Н. ЛЕГКОБИТОВ,
мехкдаьтта доаккхачеи газовии промышленноста управлене инженер.

Пензера Брянске кхоача нефтепровод йилла яьннай. Коача доагор тIаэцара Брянске хьалъяьй йоккха резервуарни парк а, из чудетта ши эстакада а, цIенду гIирсаш а чудоагIаш йола мехкдаьтта чудетта станци. Укхазара мехкдаьтта продукташ эшелонашца дIакхухьаргья Белоруссе, Прибалтике, Украине, Российски Федераце, дуккхача кхыча областашка. Кастта эггара хьалхара мехкдаьтта тIаэцаргда станце.

СУРТА ТIА: Брянскера мехкдаьтта чудетта станци.

И. Рабиновича сурт. ТАСС фотохроника.

Тха интервью

ТОЛАМИЙ ШУ

В. ТАТАЕВ,
культура министр.

ЛоархIамера толамаш даьхад Нохч-ГIалгIай АССР культура учрежденеша КПСС XXII-гIа съезд чакхъяьнначул тIехьагIарча шера.

Хоза кхаъ бахьаш цIаера Украина городашка, Черниковеи Херсонеи яха хинна М. Ю. Лермонтова цIерахча драматически театра коллектив.

Дикка творчески дегIаенай нохч-гIалгIай халхареи иллеи ансамбль. РСФСР городашка гIолла ший концерташ хьокха яха хиннай из. Москвас а Нохч-ГIалгIай АССР культура министерствас а дипломаш еннай царна. Укх шера эггара хьалха вай республика симфонически оркестр гастролаш еш хиннай Дагестане. Ленинградски театральни институт яьккха 19 саги, Тбилисе хореографически училище яьккха 20 саги тIакхийттав Нохч-ГIалгIай Х. Нурадилова цIерахча театраи ансамблаи.

Цхьаккха шера ца хиннача тайпара дика выступленеш еш кхашка, фермашка, бригадашка кхаьчай 80 агитбригада.

Белгалдаккха дезаш да укх шера хинна художественни самодеятельноста республикански йиъ лагIа смотр тIехдика чакхъялар. Соахкарчул дикагIа, кердагIа яр репертуар, лакхъеннай цар артистически говзал, дукхагIа ба дакъа лоацаш бола нах а.

Культпросвет школе хьайийлай клубайи библиотекайи болхлой кийчбу ши отделени, 60 саг ва уж, 20 йоI вайнаьха а йолаш.

Дуккха библиотекаши клубаши я общественни хьисапе болх беш. Из гIулакх дIадоладаьр я Ножай-Юрта район. РСФСР-е йолаяьча кинофикаце хьакъехьарча яхьа юкъе дакъа лоацаш яр из. Российски Федераце 3-гIа моттиг яьккхай цо. ТIехдика болх беш я Шаьла, Сунженски, Ножай-Юрта, Наьсарен районни библиотекаш. Клубаша эргабаьккхаб шоай художественни самодеятельноста болх, хийцай тематически сайрений тематика, кхашкарча къахьегамхошта хетаю дукхагIа йола сайренаш.

Денгара ди массаза доал лакхлуш йоагIа республика культура.

*

Т. КОНОТОПОВА,
унахцIенон министра заместитель.

ЧIоагIа хувцаденнад вай вахар КПСС XXII съезд хинначул тIехьагIа. Къахьегамхой хьашташ кхоачашдара хьакъехьа дикка хувцамаш хиннад Нохч-ГIалгIай АССР унахцIенон Министерства системе а.

50 моттиг йолаш районни больница хьайийлай Курчалой районе. Дика болх беш я Шалински шекар доаккхача заводе хьайийла медицинско-санитарни часть. 91 моттиг а йолаш да дукха ха йоацаш Грозне хьадийла № 2 йола бераш ду цIа. Химзаводе болх бе йолаеннай дийнахьа кхо бIаь саг тIаэца йиш йолаш йола поликлиника. Нейро-хирургически лучевой терапии керта-технически изотропи йолаш ши отдел хьайийлай республикански больнице, иштта кхы дуккха а балхаш даьд.

1961 шера вай республика районашка хьайийлай медучилища филиалаш, дешаш 375 саг а волаш, шин шера йола медсестраш Iомабу курсаш.

Дукха Нохч-ГIалгIайчен кагирхой деша багIа вай мехкарча медицински вузашка. Духхьал укх шера деша хайшаб 97 йоIи зIамига саги. Дика къовсам лоаттабу инфекционни лазарашца.

*

М. УМАРОВ,
просвещене министра заместитель.

Доккхий хувцамаш хиннад Нохч-ГIалгIай АССР просвещене министерства системе съезд чакхъяьнначул тIехьагIарча шера.

1961—1962 дешара шера 415 школа хиннаяле укх дешара шера 451 я. Къаьстта дукха тIакхийттай юкъера школаш.

14 школа-интернат я вай республике. ДукхагIа да укх шера цу интернаташка деша дагIа бераш. Йиъ школа-интернат я духхьал гIалгIайи нохчийи йиIигашта лаьрхIа хьайийла.

Соахка 1200 дешархочо дешаш, 57 говзал Iомаеш 43 производственни дешара школа хиннаяле, укх шера 3250 дешархочо дешаш, 72 говзал Iомаеш 56 школа я. Вай республике 77 школа я производстваца бувзам лоаттабеш.

ДукхагIа хиннаб вай республике хьехархой. Ийс бIаь гаргга саг ва укх шера тIакхийттараш. Царца ба укх шера Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен педагогически институт а педучилище а чакхъяьхараш. ДукхагIа хиннаб вайнаьха хьехархой-кхалнах а.

Вай республике эггара хьалха коммунистически къахьегама цIи яккхар духьа къахьега йолаенна я Гудермесера № 1 йола бархI шерара школа, г. Грознера № 35 йола школа, иштта кхыяраш.

Дуккха дукхагIа хиннаб сайрийнарча а заочни а школашка деша багIа болхлой, колхозхой.

Укх шера эггара хьалха учебни плани программеи оттаяьй вай республикерча нохчийи гIалгIайи меттала хьехача школашта лаьрхIа.

ОБЩЕСТВЕННИ ХЬИСАПЕ

КПСС XXII съездо социалистически паччахьалкхен демократи дегIайоалаяра хьакъехьеи Советий балхашка дакъа лацара а, боахами культуреи хьалъеча дакъа лацара а гражданаш тIаозара хьакъехьеи яьча решенешка хьежжа Заводской райисполкомо вIашагIтеха а чIоагIъяь а я 107 депутат дакъа лоацаш вола дилла болх беш йола 10 комисси. Царца я промышленно-транспортни, халкъа дешара, торговле, унахцIено лораяреи соцобеспеченеи, коммунальни боахама, Iалам лорадара, социалистически законноста, иштта кхыйола комиссеш.

Социалистически законноста комиссе 13 саг ва. Кхозза совещани а яь комиссе членашта дIадовзийтад социалистически паччахьалкхен керттера законаш. Комиссе практически новкъостал ду новкъостий судашта, производственни предприятешка къахьегамах дола законаш кхоачаш мишта ду хьеж. Цу комиссе райисполкома заседанешка дувца увттадаьд укх тайпара дешаш: ГНЗП, крекинг-завода, нефтемаслозавода къахьегамхой жалобаши заявленеши къестаярах, домоуправленешкарчеи уличны комитеташкарчеи новкъостий судий балхах, общественни порядок лораеча микроштабий балхах.

Цул совгIа райисполкоме хьайийла а болх беш а я штате йоаца йиъ отдел: торговле, халкъа образоване, унахцIено лораяра, оргготдел.

Хьаэцаргья вай штате йоаца торговле отдел. Отделе 13 саг ва (председатель нов. Манукьян). Укхаза я кхо секци: промышленни товарий, кхачан товарий, общественни питане. Торговле отдело ше болх беча хана денз дилла болх беча комиссеца цхьана укх тайпара дешаш кийчдаьд исполкома заседане дувцийта: районера торговлии общественни питании тоаяра де дезараш, тIехдаьккха малараш меларашцара къовсам чIоагIбари спирт доалла малараш дохкача порядок оттаяри, районе сомаши баьца дааpаши дохкара гIулакх тоадар, иштта кхыдараш.

Отдело техкаб колхозни рынкеи горпищеторгеи УНП ОРС-еи тикай болх. Текстильторга, торгодежда, галантерейторга, Росбакалея базай балхашка хьежай торгови отдел.

Цу балхаша новкъостал даьд торговле учрежденей балхацара кхоачамбоацараш дIадаха, товарооборота планаш кхоачашъе. Дика болх бар бахьан долаш штате йоацача торговле отдела РСФСР-еи, Нохч-ГIалгIай АССР-еи торговле министерстваша грамоташ еннай.

Общественни организацей балха юкъе лоархIамера моттиг дIалоац уличны комитеташ санна йолча самодеятельни организацеша а. Тха районе я 13 уличны комитет, болх беш 61 саг а волаш. Цу комитеташта чуйоагIаш я 136 квартал. Ерригача уличны комитеташка вIашагIъехка я Iалам лорадареи улицаш тоаяреи комиссеш, даьй-ноаной комитеташ, санитарни посташ. Санитарни посташа хIара уличны комитета территорешка болх ца беча наха медосмотр яьй, медицински темаех 3—4 лекци ешилга вIаштIехьдаьккхад.

Массанега дешийтара закон кхоачашдара доккха новкъостал ду даьй-ноаной комитеташа. № 3 йолча уличны комитета территоре тIа цхьаккха бер дац деша ца ухаш. Иштта дика балхаш даьд цу уличны комитето цIеношта кIираш еттийташ, коа наIараш-та, корашта басараш хьокхийташ, гаьнаш дIайогIийташ, иштта кхыдола балхаш дайташ.

Общественни порядок лораяра доккха новкъостал ду уличны комитеташка вIашагIъехкача новкъостий судаша. Из тайпа суд 159 я районе. Районе я 137 дружина, 4000 дружинник чу а воагIаш.

Къона тIехье кхеяра доккха новкъостал ду школашкеи, кхыча берий учрежденешкеи вIашагIъехкача даьй-ноаной комитеташа а.

Верригаш 12000 активист ва района боахам тоабечеи культура лакхъечеи дакъа лоацаш. Цу боккхача общественни низах кхетамца пайда эцилга вIаштIехьдаккхар тхоай лоархIамера декхар лерхI оаха.

В. РОМАНОВ,
Заводской райисполкома председатель.

РЕПОРТАЖ

Химикий дош: „Парте тIадиллар кхоачашдергда“

Даьхен массе миIингера письмош ух Грозненски химически заводе. Итташ промышленни предприятеш я Грозненски химе керда продукци—полиэтилен ехаш. Дагаръяь а ца валлал дукха я полиэтилен эшаш моттигаш: электротехнически промышленность, машиностроени, высоковольтни линеш хьалъяр, цIагIа эшаш йола хIамаш хьаяр, оборонни промышленность, иштта кхыяраш.

Алхха итт бутт мара баьннабац лохерча давлене методаца полиэтилен хьаю мехка эггара хьалхара цехаш болх бе йолаенна, хIаьта а цар продукце шерра никъ баьккхаб шийна. Фу деш я кердача производства коллектив, миштай дIахора химикий планаш?

Iалаьмате йоккхийча корпусашка гIолла дIадолхаш цига цхьаккха а саг воацаш санна хеталу. Низ болча центрифугаша, полимеризатораша, нейтрализатораша—Даьй-мехка хьаяьча дикача аппаратура болх автоматически бу, цудухьа бац цига бIаргагуш нах. Цу чоалханерча производства дог да контрольни измерительни приборий щиташ.

№ 131 йолча цехе — полиэтилен йоаккхача керттерча цехе КИП-а цхьан щитана юхе нийсвелар тхона «Б» смена начальник, цеха парторг Алексей Михайлович Медведев. Цеха коллектива, цун хIара члена чIоагIа сий деш ва Алексей Михайлович. Технологически процесса хьакъехьа хIама хатта каст-каста цунна тIаух кагий нахи мехкарийи. — Ераш ба-кх уж Даьхенна полиэтилен телараш, — йоах нов. Медведева. — Ераш бахьан долаш денгара денга дукхагIа полиэтилен йоаккх.

Сийлахь-боккхача Октябра 45 шу дизара сийна лакхара социалистически декхар тIа а ийца, ший дош сийленца кхоачашдеш я № 131 йолча цеха коллектив.

Полиэтилен йоаккхаш болча нахах цхьабараш байзар тхона. Сатийна йоаца химикий професси чIоагIа езаенна бола кагий нахи мехкарийи ба уж.

Хизриев Леид аппаратчик ва. № 1 йола технически училище чакх а яьккха, 1961-ча шера венав из заводе балха. Дуккхача хана денз болх беш хьавена къаьна болхло санна вувц из смена начальника. Башха-дика зIамига саг ва из. Иштта йоах цунах Алексей Михайловича. Цеха комсомольски бюро член а пенгазета редактор а ва Леид. Цул совнагIа деша а кхоаву из. Грозненски мехкдаьтта института сайрийнарча отделене студент ва Хизриев. Кхы а тайп-тайпара балха говзалаш Iомаю цо. Инженер-химик хила кийчлуш вола саг производство дика йовзаш хила веза.

Иштта дика общественник ва полимеризаце отделене аппаратчик комсомолец Александр Жилин а. Смена агитатор а ГНИ студент а ва из.

Дешаш а общественни болх лелабеш а я йоккхагIа йола аппаратчица комсомолка Тамара Жукова а. Иштта ва массе а.

ДIахорча планий хьакъехьа Алексей Михайловича дувц:

— Планаш йоккхий я тха. Денгара денга дукхагIа арахецаргья продукци. Укх цхьан бетта а 20 процент тIакхийттай арахецаш йола продукци. Геттара хала гIулакх-м да иштта чоалханера производство караерзаелга, цу тIа а Советски Союзе эггара хьалхара а я из. Цхьабакъда, укхаза болх беш бараш вай башха-дика кагирхой ба. Цудухьа гIалат хургдац, партеи правительстваи тхоашта тIадиллар оаха сийленца кхоачашдергда аьлча.

— ГIалат хургдац, Алексей Михайлович, — бIубенна жоп лу шоай парторга къонача химикаша. — Йоккха хими хьаяра тхоай низ а хьинар а кходергдац оаха.

КОСТОЕВ Беслан,
химзавода № 48 йолча цеха мастер.

ЙОХАЕ США ИМПЕРИАЛИСТИЧЕСКИ ГIОЗАРИЙ АГРЕССИВНИ УЙЛАШ

СОВЕТСКИ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗАЯВЛЕНИ

(Йистедоалар. Долалур 1-ча оагIо тIа).

нен халкъашта юкъерча хьалех Советски Союзага, цу даькъе ракетно-ядерни герз а долаш, низ бола герз хилар да, дунен дерригача халкъаша бакъдечох, дуне хIалак хургдола тIом ца хьоабайташ империализма агрессивни низаш юхадеттара хоадам беш дар. ДIахо йодача хана а чIоагIеи тIера ца йоалаши из мисси кхоачашъеш хургья Советски Союз.

Ше къамаьл деш США президента аьлар, нагахьа санна цаI ежа а, США территоре тIа ядерни бомба йоже, ВIашагIкхийттача Штаташа бомбаш юхатохаргья, аьнна. Из заявлени хIилла йолаш я, хIана аьлча Советски Союзо дукхаза а дIакхайкадаьд, е США-на а, е моллагIча кхыча мехка а цхьа-цаI советски ядерни бомба тIайожаргьяц, нагахьа санна агресси яь моттиг ца хуле, аьнна. Советски халкъо хьадаь ядерни герз халкъа бе доалл, цунах цIаккха а пайда эцаргбац агрессе.

Цхьабакъда, нагахьа санна агрессораша тIом болабойя, эггара низ болашагIча тайпара тоха а тохаш жоп лургда Советски Союзо.

ООН-а Устава принципашта массаза а тешаме хиннай Советски Союз, цо леррагIа лела а яьй, лела а ю машар ца бохийтараи чIоагIбараи тIаерзаяь йола политика. Дерригача дуненна ховш да дунен халкъашта юкъера кхохкам кIаьдбара, паччахьалкхенашта юкъерча довниййи къовсамийи кхуврчаш дIадахара, тайп-тайпара общественни строй йола паччахьалкхенаш вIаши гIулакхаш а леладеш машаре яхара принципаш чакхъяхара Советски Союзо мел чIоагIа къахьег. Духхьала Советски Союз я из чакхъяьккхача тIемаш доацаш, герзаш доацаш дола дуне хьадара реальни перспективаш хьаелларгйола, массане а деррига а герз дIадаккхара программа кхайкаяьр, цунна лард еллар. ТIа-тIа дукхагIа хул дунен тIа уж предложенеш хьалоацараш, наьха дегашка йиийшай уж, хано дIаеххача тайпара я уж. Нагахьа санна герз дIадаккхара гIулакх хIанзалца хьа меттахьа ца хьовш латте, Америка ВIашагIкхийттача Штатийи НАТО гIолларча цун цхьоагIонхойи бехка да из. Уж герз дIадаккхха бахьац, цун новкъосталца кхыча мехкашка шоашта ловр уж дайта гIертача йоккхача гIажах къаста лац царна.

ВIашагIкхийттача Штатий кхерамзленна кхерам тувс цо а яхаш, Куба бехке ю США правительствас. Цхьабакъда, мала тешаргва Кубас США-на кхерам тувс аьлча? Нагахьа санна шин мехка боарамаши кхоачамаши дувце, цар герзаш дувце, хьаькъала тувлаваланза волча цхьанна паччахьалкхен деятела дагадоха а йиш яц Америка ВIашагIкхийттача Штаташта е моллагIча а кхыча мехка Кубах кхерам ма бий, аьнна. КIаьдагIа аьлча а, хIилла йолаш-м муххама а да Америка ВIашагIкхийттача Штатий кхерамзленна тIагIерташ я зIамига Куба алар.

Америка ВIашагIкхийттача Штаташа лоаттабеча кхерама духьал шоай цIа, шоай лоIаме хулга лорадеш ба кубинцаш. Хьаькъалгеи эхь-юхьагеи кхайк Куба правительство, цо США тIахьех Куба шийй лоIаме хулга дIадаккха гIертилга дитара, кубински паччахьалкхенца лерттIа гIулакхаш леладара. Тешавеш йоацал-теш деррига къовсамера дешаш США правительстваца переговораш яра наькъаца къоастаде ше кийча хилара хьакъехьа кубински правительствас яь официальни заявлени.

ХIанз дукха ха йоаццаш ООН-а Генеральни Ассамблее ше къамаьл деш Куба Республика президента О. Дортикоса кхы цIаькха а дIакхайкадир, Куба «массаза а кийча хиннай ВIашагIкхийттача Штаташтеи Кубанеи юкъера барт ца кхеташ дола гIулакхаш къоастадара моллагIча дипломатически каналех а е хьаштдоллаш болча кхыча наькъаца а переговораш е», аьнна. ХIанз США президента йоах, кубински правительства уж заявленеш кхоачам болаш яц. Цхьабакъда, цу тайпара-м моллагIа агрессивни акци, моллагIа авантюра бехказа яккха а йиш ма йий.

Нагахьа санна Советски Союзо Кубайна деча новкъостаалах аьлча, из новкъостал алхха Кубай оборонни низ чIоагIбар духьа мара деш дац. Укх шера 3-гIча сентябре Э. Гевари, Э. Арагонеси юкъе а волаш йола Кубай делегаци Советски Союзе хилара хьакъехьа цхьана оттаьча советско-кубински коммюнике тIа яьххача тайпара, Советски правительства хьаллаьцар Кубана герзаца новкъостал дудалар аьнна, кубински правительства даь дехар. Коммюнике тIа аьннад, из герзи тIема техникеи алхха оборона гIулакхa лаьрхIа да. Шинна а мехка правительстваш хIанз а чIоагIа латт цу позицеш тIа.

Кубай оборона чIоагIъяра советски новкъостал динза даргдоацаш хилар хьагойт Кубински Республика хьахиннача хьалхарча деношке а денз ВIашагIкхийттача Штаташкахьара хадданза цунна кхерам тIалатташи провокацеш лелаеши хьайоагIаш хиларо. США-с ца деш цхьаккха хIама дитац, кхыметтел 1961 шера апрель бетта хиннача тайпара, Кубайна духьалара тIема интервенци вIашагIйоллилга а, кубински халкъо шийна яьккхача паргIатонахи кортамукъаленахи из даккхар духьа, юха а американски монополей доала кIал из оттадар, Кубах США марионетка яр духьа.

США-с йоах, Кубайна ше лораяра хиланза яргйоаца тIема техника цун территорера дIаяьккхе хилийта. Из, бакъдар аьлча, шийй сий деза лоархIаш йола цхьаккха паччахьалкхе раьза хила йиш йоацаш къамаьл да.

Наьха территорешка латта кхыча мехкий деррига эскараш ара а даьха, шоай къамий доазонел чухьа дахара тIехьа латт Советски Союз. Нагахьа санна США бокъонца паччахьалкхенашцара доттагIлен гIулакхаш чIоагIдара йоакхо еш а, президента Кеннеде 22 октябре ше къамаьл деш яьххача тайпара, дерригача дунен тIа чIоагIа машар Iалашбе безам болаш а яле, из декхарийла яр советски предложени дIатIаэца а, дунен тайп-тайпарча доакъошкарча наьха территорешкара шийй эскари тIема техникеи араяккха а, тIема базаш дIаяха а.

Цхьабакъда, шийй тIема низаши герзи дерригача дунен тIа гIолла дIадийкъача США-с цхьаккха дича а тигац из предложени дIатIаэца. США-с царех пайда эц кхыча паччахьалкхений чурча гIулакхашта юкъегIертар а шийй агрессивни уйлаш кхоачашъяр а духьа. США викалаша даим доккхал ду, американски самолеташ мичча хана а Советски Союза дов де, американски бомбаш маьршача городаштеи юрташтеи чуетта, доккхий зенаш де йиш йолаш я, яхаш. Цхьа ди а дIадодац «Поларис» яха ракеташ а тIайолаш дола, дуккха фордаши океанаши тедаш лела американски подводни лодкаш Советски Союзаи машар безача кхыча паччахьалкхенаштеи атомни низ тIабахьа йиш йолаш да, яхаш, США паччахьалкхени тIемеи деятелаша, хIаьта иштта кепа йоазоно а кхерам тIа ца тувсаш. Уж факташ йолча хана къаьстта харц хоз тIагIертта Куба оборона средстваех яккха гIерташ США правительства леладу гIулакхаш машар бахьан долаш да яхаш дола президента Кеннеде дешаш.

Машар безаш йола паччахьалкхенаш духьала ца хила йиш яц Кубе долхача кемашта духьала доахалда аьнна США президента дIакхайкадаьча пиратски гIулакхашта, маьршача форда тIа гIолла лелача суверенни паччахьалкхений кемашта тIахьожам оттабара. Ховш да, американски паччахьалкхен деятелаш шоаш дунен халкъашта юкъерча бокъон принципашта тIехьа хиларах, дунен тIа правопорядок хиланза ярг ца хиларах дукха дувцара тIера болга. Цхьабакъда, гIулакхага дилла-м, гучох, цар лоархI законаш США-на а ца яздеш, кхыча паччахьалкхенашта яздаьргаш. США-с Кубана бокъонца йола блокада оттаяр — провокационни гIулакх, дунен халкъашта юкъера бокъо ца хеззача тайпара чIоагIа телхаяр, машар безаш мелдолча халкъашта курал елга да.

БIарга ца го йиш яц цхьаькха а, нагахьа санна США тахан Кубайца кхыча мехкашка торговли ца лелаяйта а Кубайна товараши мухьаши ийца цар кемаш ца ахийта а гIерте, кхоана уж тайпа гIулакхаш моллагIча кхыча, США доал деча гIозараштa хьаштдоаца политика е социальни строй йолча паччахьалкхен хьакъехьа а чакхдоахилга дIадеха тарлу американски доал деча гIозараша.

Шийй йоаца бокъо я, паччахьалкхенаша шоай оборона мишта кийчъю хойташ шоашта отчет тела еза, маьршача форда тIа гIолла долхача шоай кемашца цар кхухьар фий хойташ докладаш е еза, яхаш США правительства ювцар.

Советски правительство хьадда духьала я ишта бахьача баланна. Эхь доадаь американски империализмо леладеча гIулакхаша деррига адамаш хIалакде мег, хIаьта из хилар ловш цхьаккха халкъ дац, цу даькъе е США халкъ а.

США правительства Кубайна тIаоттадаь гIулакх геттара цIенхаштта хилар а лоархIаш, Советски правительства указани еннай ВIашагIкхийттача Къамий Организацерча шийй викала «Америка ВIашагIкхийттача Штаташкахьара ООН Устав телхадареи машара кхерам хилареи хьакъехьара» дош дувцара сов чехка Кхерамзлен Совет гулъяра дош оттадолда, аьнна.

Советски Союз ерригача правительствашкеи халкъашкеи кхайк Кубайи кхыча паччахьалкхенийи хьакъехьа Америка ВIашагIкхийттача Штаташа леладеча агрессивни гIулакхашта духьала цар шоай оаз айяра, уж гIулакхаш бокъонца харцахьа лархIара, США правительства термоядерни тIом гIоттабара наькъа тIа духьала оттаяра уж тIахьехаш.

Советски правительства шийй де йиш яр дергда США империалистически гIозарий агрессивни уйлаш йохаяр, лаьттан тIа машар хилийтар а чIоагIбар а духьа.

Советски правительство чIоаггIа тийша я Советски Даьхен экономически оборонни низ чIоагIбар духьа советски халкъо шийй къахьегама хьинар кхы а дукхагIа лакхдергхиларах. Советски правительства динза дарг мел доацар ду тIабоагIача низа духьалъотта яь кийчо йоацаш вай мохк ца хилийтара а агрессора доагIаш дола жоп дала торо хилийтара а.

КИРГИЗСКИ ССР. Фрунзе городера XXII-ча партсъезда улица. ТIеххьарча укх диъ шера топпарах даь цIалгаш даьггIача метте хьалъяь я из квартал.

А. Расшихина сурт. ТАСС фотохроника.

Оаха могаю тхоай правительства политика

* * *

Тхо хьоца да, Куба

Селхан «Красный молот» завода массайолча цехашка чакхъяьлар Советски правительства Заявлене хьакъехьа хетаяь митингаш. Завода кузнечно-прессови цеха ЦIеча уголоке хинна митинг хьайийлар цеха начальника нов. Войцецке, цо аьлар:

— Оаха массане а могаю Советски правительства яь Заявлени. Кубински халкъацара вай доттагIал дохалургдац. Советски халкъ даим хьоца да, Куба.

Къамаьл ду инженера-технолога А. Шакриева.

— Къона кубински республика йохае гIерт США правительство, цох да президента Кеннеде даь къамаьл а. Кхоачаш хургдац из! Советски наха гIо дергда кубинцашта, хIаьта вай низ агрессора дика а бовз. Советски халкъо а деррига прогрессивни адамаша а йоах: «ДIадаха Кубайна тIера шоай гIодаш, агрессораш! Куба шийй лоIаме хила еза!

Къамаьл даьча прессовщика И. Савченкос а, смена мастера М. Зимина и дувц шоаш Советски правительства яьча Заявленена дег тIара раьза хилар.

ДIахо къамаьл дир 2-ча цеха мастера н. Арустамова, электроцеха монтерий бригада бригадира М. Шабазова, парторганизаце секретара С. Рогоженске, иштта кхы дуккхачар а. Цар массане а эгIазло кхайкаю пиратски акташ еча Пентагона агрессорашта. Митинг йистейоалаш резолюци тIанийцар гулбеннараша.

КХОАЧАШХУРГДАЦ АГРЕССОРАША ЛАЬРХIАР

БIаьш болхлой, инженерно-технически болхлой гулбелар Центральни ремонтно-механически заводе хиннача митинге.

Митинг хьайийлар завкома председатела нов. Швыдке. Къамаьл ду партийни организаце секретара нов. В. Костенкос. Цо дувц США агрессораша цIаькха а доладаьча бIехача гIулакхах.

— ХIанз-м кхетаде мегаргдар США империалисташа а цар президента Кеннеде а шоаш лерхIар чакхдаргдоацилга. Куба халкъа кхел шийй кара я, иштта хургда из массахана а.

— Тхо шуца да, кубинцаш — аьлар токара, коммунистически къахьегама ударника А. Трофимова.

Митинге къамаьл даьча коммунистически къахьегама ударника И. Грехова йоах:

— Америка ВIашагIкхийтта Штаташ цхьаькха агресси йолае гIерт Кубана духьала. ХIаьта из цун чакхъяргьяц. Куба кортамукъа хургья.

Империалисташта эгIазло кхайкаеш къамаьл дир токара В. Батаева, № 3 йолча цеха нормировщица нов. П. Котовас, иштта кхы дуккхачар а.

Советски правительства политика могаеш йола резолюци тIанийцар митинге.

Ладувгlа радиога

25-ча октябре: 6.30 — «Iанга кийчо ю» — передача (гIалгIай меттала); 6.40 — ашараш; 6.45 — хоамаши передачай программеи; 7.15 — «Грозненский рабочийи» «Комсомольское племяи» газетий обзор; 8.10 — «Сердало» газета обзор; 8.20 — пионераштеи школьникаштеи передача (эрсий меттала); 8.35 — Кубински ашарий концерт. 16.00 — радиои телевиденеи передачай программа; 16.05 — СССР-а халкъий музыка; 16.20 — керда хоамаш (гIалгIай меттала); 16.35 — кагирхошта передача (гIалгIай меттала); 16.50 — юрта боахама болхлошта оттаду концерт; 17.15 — керда хоамаш (эрсий меттала); 17.30 — «45 шера даьд из» — беседа (эрсий меттала); 17.45 — керда хоамаш (нохчий меттала); 18.25 — «Грозненский мехкдаьтта чакхдоахача завода рекордсменаш болча» — передача (нохчий меттала); 18.40 — Композитора А. Халебске ашараш.

УКВ гIолла: 9.00 — «Сий хилда хьа, Даьхе» — концерт; 9.33 — Брамс (шин чIондаргаи, альтаи, виолончелаи лаьрхIа концерт); 10.08 — Прокофьев. «Боккъонца волча сагах йола повесть» яхача опера монтаж; 19.00 — эстрадни концерт; 20.04 — «Массадар хIанз мара долалуш дац» — радиопостановка; 21.27 — нохч-гIалгIай музыка.

Яздархошца вIашагIкхетар

Дика традици а хинна дIаэттад Нохч-ГIалгIай паччахьалкхен педагогически института Нохч-ГIалгIайчен яздархошца а вIашагIбеттабенна вай мехкарча дуккхача гIорбаьннача яздархошца а вIашагIбетталулга.

Дукха ха йоаццаш студенташ вIашагIкхийтта хилар яздархошца. Института актови зал хьалйизаяр студенташа, хьехархоша. Ростоверча хьоашалгIа баьхкача яздархошца а Нохч-ГIалгIайчен писателашца а вIашагIкхетар хилар. Эггара хьалха къамаьл даьча Нохч-ГIалгIайчен писателий союза председатела нов. Ахматовас моаршал хьаьттар хьаьшашка. ДIахо нов. Ахматовас дийцар Нохч-ГIалгIайчен литературах.

ТIоараш детташ тIаэц сцена тIа ваьнна Ростовера яздархо нов. Н. Скребов. Зале багIараша уйла тIаяхийта ладувгI цо деча къамаьлага. Цо дувц «Дон» яхача журналах, ше дIахо бергболча баллах. ТIеххьара цо йийшар шийй кердача «Беза бос» яхача сборника тIара стихотворенеш. Шоай стихотворенеш йийшар поэташа нн. Дж. Яндиева, М. Мамакаева, Н. Музаева, иштта кхычар а.

С. ГАЙТЕМИРОВ,
пединститута студент.

ПИОНЕРАША ОКТЯБРА СОВГIАТ КИЙЧДУ

Дика къахьегаш ба укх деношка Сунженски района школашкара пионераш. Ужаш а боахк Октябра дикача совгIаташца накъа баха. Цхьан бетта 120 тонн тиша аьшк гулде лаьрхIад цар Даьхен домнашта дIадала. ХIанзале а цхьа бIаь совгIа тонн тиша аьшк Iалашдаь баьннаб уж.

Хьалхара моттиг яьккхай Карабулакерча цхьайтта шерарча школа дешархоша. Къаьстта дика къахьийгад пионераша (пионервожатая Принц Нина). Шин дийнахьа 30 тонн аьшк гул а даь школа коа Iоттадир цар. Царел дукха тIехьабисац Нестеровскерча юкъерча школа пионераш а. Укх гарггарча деношка бетта йола задани кхоачашъергья оаха аьнна хоам бергболаш ба уж.

А. МЕРЖОЕВ,
территориальни управлене комсорг.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

Королаши империалисташи корзагIбаьннаб

Аравена тIагIолла тIехьиккхар миха талгIи. Юкъерча бIаьшерен монархейи колониализмаи цу заповедника чуера кердача фон низ бола кIедж. Аравийски ах остров очъяьккхар Йемене хиннача революце. Кхерабенна корзагIбаьлар английскии американскии империалистий ткъама кIал латтача шоашта дукха ха йоаццаш а тIехьа кхерам тIабоагIаргбац мотташ хинна королаши султанаши, эмираши шейхаши.

Аравийски ах остров — йоккхийча белгалонийи вIашдухьаленийи фаьлгашца мара дувца ца хезача рузкъайи къелеи лаьтта. Хьалхардар зIаммига мара йоацача доалдеча группана бе доалл, шоллагIдар — дуккхача адамий кхел АРАМКО, «Кувейт ойла», «Катар петролеум компани» яхача мехкдаьтта промыслашка хIанзара техника, мехкдаьтта компанешкарча американски персонала лаьрхIа яь фо шийла лоаттаду системаш, Iы деш дагIа хенаш, нек ду бассейнаш а йолаш йола башха-хоза коттеджаш, хIаьта царна уллув — бедуиний ийттIа чаьтараш, лаьжгашца диро хий ийдеш дола хьалхарча замалахь хинначар хьисапера тиша гIувнаш, эзар шу хьалхагIа хиннараш санна дола целаши дахчан нухи. Принцайн фуний баьччайи доалахьара керда арахийца американски марках йола автомобилаш, хIаьта цигга латташ инкалий караванаш.

Араве къаьстта чIоагIа белгалйоал моцагIара империалистий оамал: къеста а бе, доал а де! Ах остров 35 паччахьалкхе я — зIамига а йоккха а. Царех эггара йоккхагIъяр 1,5 млн. кв. километр совгIа территори йолаш а 8 миллион гаргга нах бахаш а йола Саудовски Арави я. Договорни Оманеи Аден яхача малхбузехьарча протекторатеи цхьайолча княжествашкара лаьтташ бIаь квадратни километрал совгIа дац, хIаьта баха нах массехк эзараш мара бац. Цхьабакъда, уж еррига паччахьалкхенаш «къаьстта даьча», английски колониальни Iаьдала уж дIакарайохийташ долча «договорашца» Англеца ювзаенна я. Кагий паччахьалкхенаш а яь Аравийски ах остров екъар, феодальни система лоаттаяр, фунашта юкъе моастагIал дехкар — империалисташта долча гIулакха. Дагадохийта мегаргдолаш да, Индех шийй лоIамера паччахьалкхе хиллалца йолча хана цига а 600 совгIа княжество хинна хилар. Индена маганзар ше шийй лоIаме хилар дIакхайкадаьчули английски колониализма Iазап дIадаьккхачули тIехьагIа мара къамий территореш вIашагIтоха а бIарчча цхьа административни система вIашагIйолла а.

Iарбий къаман кортамукъален болама лозунгаши уйлаши цхьатарра гоама я империалисташтеи цар оттабьараштa — марионеточни паччахьалкхенашта керте латтараштеи. Цудухьа къонача Йемански республикана духьала къовсам болабара вIашагIкхийтар английскии американскии империалисташ, Саудовски Араве корольи Иордане корольи, Аден яхача протектората княжестваех цхьан княжествана доалдеш вола шериф Бейхан, фуний феодальни баьччаш. Доазол дехьарча кепа йоазоно хоам бора, английски тIема низаш Адена, договорни Омана, Сокотра яхача острова тIема базашка тIаозаш хиларах, Саудовски Араве порташка тIема кемаши Дахранерча фецарча тIема базе форда гIишлойи кхачарах, йемански революце моастагIашка ухача американскии английскии герза хьакъехьа. Йемански революци яьннача хьалхарча деношке а денз Саудовски Аравеи Иорданеи къовсам болабир республикански режима духьала, хьаллаьцар контрреволюци. Саудовски Араве територе вIашагIйохкаш а герзаца кийчъеш а я Йемански республика доазол чухьа яла езаши цига дIакхьчачул тIехьагIа гIайттача тайпаша хьаллоацаргья яхаши йола оттабьрий отрядаш. Сатем байна яр Аден яхача английски протекторатаца оагIув болча Йемена малхбоалехьарчеи къулбехьарчеи доазонашка а. Цига шоай денал ураоттадеш бар шерифа Бейханеи цун английски хьехархошеи кулгалдеш бола йемански республика моастагIий.

Йемански республика дика аьттув баьлар моастагIаша шийна тIабена хьалхара низ юхатоха. Саада яхача города къилбаседен оагIонгахьарча районеи Мариба яхача города малхбоаленгахьарча районеи доазонел чухьа баьнна наемникаш вувр ве а вувш, висар ведда Йемена доазонал араваьлар. Из тайпа ди тIаэттар Йемена къилбаседа-малхбоален оагIонгахьа аль-Джауфа районе доазув а хоададеш сехьаяьннача интервентий отрядашта а. Деха къамаьл хиннадар тайпаш республикана духьала гIовттаргда яхаш контрреволюцен ставка даьр. Царех дукхагIа дараша революци яьннача хьалхарча деношке а хьакхайкадир шоаш республикански правительство хьаллоацаш хилар. ХIаьта юххьанца шек болаш хинна кIеззига мара боацараш тахан реакционни группировкаех хьахаьдаб.

18 октябре Сане хиннача пресс-конференце ше къамаьл деш, Йемена премьер-министра Абдалла ас-Саляла белгалдаьккхар Йемене монархи юхаоттае дагахьа империалисташа доладаь гIулакх деха хилар. «Нагахьа санна,— аьлар цо,— США-и Англии дIахо а тха чурча гIулакхашта юкъегIертаргхуле, кхоачамболлаш низ а доттагIий а ба тха, тхона духьала ерзаяь моллагIа а агресси юхатоха могаргдолаш».

Йемански республикана духьаларча къовсаме Саудовски Араве правительства лаьца эсала никъ бийцар премьер-министра. Дукха рузкъа долаш волча корола Сауда, аьлар цо, къе дахача шийй халкъа вахар тоадарга из рузкъа дIадахийта дезача метте, Iарбий мехкашкара нах шийна тIехьабахаргеи шпионажагеи дIаухийт из.

Саудовски Араве доалдеча гIозараша Йемански революцена духьала лоаттабеча къовсама юкъе дакъа лацара маIан да шоай гIулакхах уж кхерабенна хилар. Аравийски ах островера из йоккхагIа йола паччахьалкхе корзагIъяьнна хьувза дукха ха я. ХIанз цига латтача къизача Iаьдала раьза ца хилар ди тIехь совдувлаш латт. Доале латтача ас-Сауда дезало шийй даь цIа санна лоархI мохк, хIаьта паччахьалкхен доходаш — шоай доалахьара рузкъа санна. Деррига дешаш къестадер король ва. Укхаза хIанз а тIехьа лелаю юкъерча бIаьшерашка хинна мусульмански бокъонаши оамалаши, судаш яьрий кортош доах городерча майдаш тIа а биге, кулгаш, когаш доах, тIой дийтте вув. Саудовски Араве территоре хIанз а тIехьа да лоал. Прогрессивни идеяш паччахьалкхенна зулам дар санна лоархI, хIаьта королаца либерализми оппозици я аьнна хеташ дегабуам баь нах паччахьалкхенна зуламе бараш санна кхераме лоархI.

1962 шера август бетта Саудовски Араве доалдеча гIозарашцара гIулакхаш хоада а даь, корола духьаларча лагергахьа ваьннача эмира Талал бен Абдель Азиза, корола Сауда вошас, укх тайпара белгалдаьккхар Саудовски Аравера Iаьдал: укх мехка вахаш 8 миллион саг ва, цхьабакъда, царех итт эзар саг мара вац дуачоаи молачоаи кхоачам хинна. Вож юхе мел висараш тишбенна а лазараша, къелла, моцалла, Iазапо, низаша боабеча дIакхаьча а ба... Эшача хIамашеи моцалои вIаштадихьа да тайпаш. Цхьаккха хIама дац царга — е ялат а, е герз а. 4 эзар шу хьалхагIа хиннача хьалашка бах уж хIанз а. ХIаьта а Сауде бахача нахах кхо дакъа тайпаш да.

Саудовски Араве бюджет ше ювцаш ер цифраш йоалайир эмир Тилала: 2 миллиарди 175 миллиони саудовски риал я бюджет. Паччахьалкхен доходех 80 процент совгIа яраш Саудовски Араве мехкдаьтта ганзах пайда эцаш йолча американски мехкдаьтта компанеша тела йоал я. Цу доходех 50 процент гаргга яраш корола дезалаштеи тайпай баьччаштеи юкъе екъаш я.

Нагахьа санна Саудовски Аравера реакционни режим американски мехкдаьтта монополейи английски колонизаторийи хьашташ кхоачашдеш яле а, цхьабакъда, мехка общественносто из харцъяь дукха ха я. Нах боабечеи низаш деченi хьалашка правительствана гарга моллагIа оппозици гучаяьлча цунна Iаьдал чIоаггIа тIакхувш дале а, корола дезалех барашкара дIа мел иккха саудовски обществера нах раьза боацаш ба. Корола вежарех цхьабарашта хов эгIазал сомлуш латтилга. Цар лоархI, общественносто дIадеха цхьадола хIамаш кхоачащдареи реформаш яреи наькъаца мара катастрофа ца хилийта йиш ца хилар.

Iарбий кепа йоазоно деча хоамех бокъонца цу наькъа тIа уйла сеца ва корола воша а паччахьал кхача дезаш а вола эмир Фейсал бен Абдель Азиз. Из паччахьалкхене дуккхача лакхехьарча гIулакхаш тIа хиннав, массехк шера правительствана керте а лаьттав. Цхьабакъда, цуни корола Саудеи уйлаш вIашагIа ца кхеташ хилар бахьан долаш 1960 шера декабрь бетта Фейсала из гIулакх дитар.

Маккарча радиос 17 октябре хоам бир хIанзара правительство дIа а яьккха, юха а премьер-министралла эмир Фейсал вахийта лаьрхIа король Сауд хиларах. Корола Сауда чакхдаккха лаьрхIа из гIулакх наха лоархI, Йемене латта революционни событеш бахьан долаш кхы а дукхагIа чIоагIъенна йола Саудовски Араве чура кризис цIенхаштта хилар. Йемански республикана духьаларча интервенцена юкъе Саудовски Араве дакъа лацаро, английски правительства марионетка хиларах вовзаш волча Иордане королаца Хьусейнаца корола Сауда барт хиларо, мехка чухьа реакционни гIулакхаш леладаро кхы а чIоагIагIа айяйтар хIанзарча режима духьалара критика. «Къамаш мукъадахара фронт» яхача къайлагIарча организаце болх тIа-тIа чIоагIагIа хьаллоац общественносто. Раьза доацаш да цхьадола эскара доакъош а, цудухьа правительство кхер Iаьдал гоама долаш йола къайлагIара эпсарий организацеш гIовттар. Из гIулакх иштта хилар хьахьекхар республикански правительствана духьаларча моастагIашта лаьрхIа дола герз иица Йемене йолхаш хиннача саудовски фецарча тIема низий самолетии массехк экипаж ОАР-а караяхаро.

ХьатIайоагIача хано хьахьоккхаргда паччахьалкхене кхохкаденна латта гIулакхаш кIаьдде корола Сауда могаргдии-децийи. Цхьабакъда, цунца цхьатарра йоакхо еш ва Маската паччахьа Султан Саид бен Таймур а, Кувейта эмир ас-Сабах а. Адена малхбузехьарчеи малхбоалехьарчеи протекторатий ткъаь пхиъ султан, эмир, шейх а. Кхы а чIоагIагIа йоакхо еш да, Аравийски ах острове хьалхара республика хьахилар Iарбий Малхбоаленерча английски империализма позицешта бокъонца кхераме лоархIаш дола Аденереи Лондонереи английски Iаьдалаш. Цхьабакъда, халкъий прогрессеи паргIатони моастагIаша шоай хьаштдолла решенеш йойя а, моллагIа тактика лелае уж гIерте а, царга кIалхарйоахалургьяц историе хьабахьача наькъо яхачох дIаяла хьаьха йола реакционни режимаши колониальни системаши. Йемански революци бакъъю хIанз а тIехьа колониальнии феодальнии Iазапа кIал латтача Малхбоален халкъашта юкъе.

А. СТУПАК
(ТАСС).

Тахан кинотеатрашка

Челюскинций цIерахча кинотеатре. Йоккха зал — **«ТIеххьара раунд».**

Долалу: 10, 12, 2, 4, 6, 8, 10.

ЗIамига зал № 1 — **«ТIеххьара раунд».**

Долалу: 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.

ЗIамига зал № 2 — **«ТIеххьара раунд».**

Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.

ЗIамига зал № 3 — **«Са зIамагIа вола воша».**

Долалу: 9.30, 11.30, 3.30, 5.30, 8.15, 10.15.

СЕРДАЛО

4-гIа оагI, 25 октябрь, 1962 ш.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, ЦIеча фронтовиккий улица, 15, **Телефонаш:** редактора зам. — 2-07-01; бехктокхама секретара — 2-45-48, партийни вахареи, экономикаи, письмойи отделий — 2-25-72; корректорске — 2-30-91.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15, **Телефоны:** зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-48, отделов партийной жизни, экономики и писем — 2-25-72; корректорской — 2-30-91.

1918 шерарча 11-ча августа цIерах йола типографи, г. Грозный, Революце проспект, 30/3.

Типография имени 11 августа 1918 года, г. Грозный, проспект Революции 30/3.

СФ03185 Закаа № 5648